

H. de Roos

de **Kameleon** ruikt onraad

KLUITMAN

DE KAMELEON RUIKT ONRAAD

H. DE ROOS

Geïllustreerd door RUUD HAMEETEMAN

15e druk

UITGVERIJ KLUITMAN, ALKMAAR

HOOFDSTUK I

Verdwenen

„Bukken!” siste Sietse. Zijn broer reageerde te langzaam zodat Sietse hem bij de arm greep en omlaagtrok.

„Wat...?” begon Hielke, maar Sietse drukte waarschuwend een vinger tegen zijn lippen. Daarbij bewoog hij zijn hoofd om aan te geven dat de ander mee moest luisteren.

Ze zaten weggedoken achter een van de werkbanken in de smederij, waar hun vader opkeek van zijn werk omdat er iemand binnenkwam. Daarom had Sietse zijn broer mee omlaaggetrokken, want degene die nu in de deuropening stond, was Gerben.

„Goeiemiddag,” zei hij.

„Goeiemorgen,” antwoordde Klinkhamer.

„Hé, is het dan nog geen middag?” Gerben keek verbaasd op zijn horloge. „Wat raar. Ik rammel en ik rammel altijd na twaalfen.”

De smid glimlachte en zei: „Als je mijn zoons zoekt, die zijn...” Hij maakte zijn zin niet af, maar knipperde verbaasd met zijn ogen. „Hoe kan dat nou? Net waren ze nog hier.”

„Ja, die zoons van jou, hè?” Gerben klakte afkeurend met zijn tong. „Het is dat je hun vader bent, daarom zal ik het maar netjes zeggen... die zoons van jou, dat zijn dekselse knapen,”

Klinkhamer schoot in de lach. „Dat woord heb ik al in honderd jaar niet meer gehoord, Gerben! Het klinkt bijna als een compliment.”

„Hm, maar zo was het niet bedoeld. Zeg, weet je het al?”

„Heb je weer een leuke mop, Gerben?”

„Volgens mij is het geen mop. Zelfs geen grap.”

„Jammer,” Klinkhamer wilde zijn lasbril pakken, maar bedacht zich toen hij Gerbens ernstige gezicht zag. „Je kijkt anders dan ik gewend ben. Wat kom je me vertellen? Is er iets vervelends gebeurd?”

„Ja.” Gerben liep achteruit tot hij tegen de werkbank leunde, waarachter de broers zich nog steeds schuilhielden.

Hielke begon zich af te vragen waarom ze niet tevoorschijn kwamen. Hij kreeg kramp in zijn bovenbenen.

„Vertel eens, Gerben,” drong de smid aan.

„Je kent de bestelbusjes van de zuivelfabriek wel, hè?”

„Natuurlijk. Daarmee bevoorraden ze de supermarkten in de omgeving. Vroeger waren ze wit, nu zijn ze allemaal wit met blauw.”

„Precies, nou... een van die busjes is verdwenen. Spoorloos.”

„Je meent het,” zei Klinkhamer. „Hoe is het mogelijk. Dat kan toch niet?”

„En of dat kan. Een compleet busje foetsie. Mèt wat erin zat!”

„Ook dat nog?”

„En de chauffeur is ook weg.”

Klinkhamer keek Gerben hoofdschuddend aan. „O wacht,” zei de smid toen, „maar vergis je je niet? De chauffeur is natuurlijk op pad met dat busje. Of bedoel je dat hij gisteren had moeten terugkomen, maar...?”

„Nee, nee. De auto is van het terrein van de fabriek verdwenen. Vanmorgen, toen de zoon van Wierda met zijn werk begon, ontdekte hij dat het busje weg was. Het stond er gisteravond nog. Ze hadden het net volgeladen.”

„Is dat terrein 's nachts niet afgesloten?” herinnerde Klinkhamer zich. „Met een groot hek?”

„En een stevig hangslot,” knikte Gerben. „Het was weg, dat slot, en het hek stond op een kier. Iemand heeft het busje gestolen.”

„De chauffeur?” vroeg de stem van Hielke.

Zijn vader en Gerben keken verschrikt om. Naast Hielke dook nu ook Sietse op.

„Waar komen jullie vandaan?” vroeg Klinkhamer een beetje

boos.

„Ach nee,” zei Gerben spottend. „Hadden jullie je verstopt? Waarom? Hadden jullie ,boe!’ willen roepen of zoiets? Om ons bang te maken? Ha ha, leuk.”

„Nee, eh... Hielke was wat kwijt,” verzon Sietse.

„Zijn kluts, hè?” grinnikte Gerben. „Ja, die verliest hij om de haverklap. Als ik jou was, vroeg ik mijn moeder of ze die kluts met een stevige steek in mijn broek zou willen vastnaaien.

Dan raak je ’m nooit meer kwijt.”

Sietse en Hielke keken elkaar even aan en haalden hun schouders op.

„Ja, die chauffeur,” nam Klinkhamer de draad weer op. „Wie is het?”

Voordat Gerben antwoord kon geven, kwam een politieman de smederij binnen.

„Daar heb je Zwart,” zei Hielke.

„Goeiemorgen,” groette de agent. Hij keek iedereen even aan en wendde zich tot de smid. „Het ziet ernaar uit dat er vannacht een voertuig ontvreemd is. Een van de bestelauto’s van de zuivelfabriek. Vertel eens, Klinkhamer, heb je in dat verband misschien iets opgemerkt? Afgelopen nacht vreemde geluiden gehoord misschien? De laatste dagen verdachte individuen gesignaleerd wellicht?”

„Ik weet pas sinds twee minuten wat er gebeurd is, Zwart,” antwoordde Klinkhamer. „Gerben kwam met het nieuws. Mij is vannacht niets bijzonders opgevallen.”

„Hm, ’t is een ernstige zaak,” gromde Zwart. „Voorals nu ook de chauffeur wordt vermist.”

„Zou hij niet...?” begon Sietse, maar de norse blik van de politieman snoerde hem de mond.

„Wie is die chauffeur eigenlijk?” wilde Klinkhamer weten.

„Een persoon uit Jonkersveen,” antwoordde Zwart. „Sibbe Dalema. Hij woont er nog niet zo lang. Omdat hij nog naar een geschikte woning zoekt, zit hij daar op kamers. Hij heeft gisteren normaal zijn ronde gemaakt, de bus bij de fabriek gezet, maar is daarna niet thuisgekomen. Ook is hij vanmorgen niet op zijn werk verschenen. We zijn dus zowel op zoek naar hem als naar de bus.”

„Als u hem vindt, heeft u volgens mij ook de bus teruggevonden,” meende Gerben.

„Ik ga er voorlopig niet van uit dat Dalema de dief is,” zei Zwart. „Het kan toeval zijn.”

„Nou, ik ben dan maar misschien gewoon ene Gerben Zonderland uit Lenten, maar ik ben niet gek.”

„Hoor hem!” lachte Sietse.

„Niet gek,” herhaalde Gerben met nadruk. „Dus volgens mij

is die meneer Dalema 'm gesmeerd met het busje. Het ding zat hartstikke vol kaas, boter, melk, yoghurt en Joost mag weten met wat allemaal nog meer. Als je al dat spul verkoopt, heb je een aardig zakcentje te pakken.”

Zwart knikte. „Het is mogelijk,” gaf hij toe.

„Mag ik u een goede raad geven?” vroeg Gerben op een samenzweerderige toon.

„Nee,” zei Zwart.

„Zoek uit waar die Dalema vandaan komt, met wie hij omgaat en... nee?”

Sietse en Hielke grinnikten bij het zien van Gerbens beteuterde gezicht. Klinkhamer glimlachte breed.

„Het is goed bedoeld, ik weet het,” zei Zwart, „maar laat het spoorwerk maar aan de politie over.”

„Ik hou u niet tegen. Het was alleen een goed advies. Ajuus.” Gerben draaide zich om en liep mokkend naar buiten.

Even later liep ook Zwart de deur uit en verscheen Louw.

„Was Zwart hier voor de diefstal?” vroeg hij.

„Ja, zo'n nieuwtje gaat snel,” zei Hielke.

„Vind je het gek?” antwoordde Louw. „Er gebeurt hier nooit wat, dus als er wat gebeurt, praten ze nergens anders meer over. Kennen jullie die chauffeur?”

„Sibbe Dalema?” reageerde Sietse. „Nooit gezien, die man.

Volgens Zwart woont hij pas kort in Jonkersveen.”

„Dan werkt hij ook nog maar pas voor de zuivelfabriek,” veronderstelde Hielke.

„Beste jongens,” zei Klinkhamer, die opnieuw zijn lasbril had gepakt, „jullie hebben hier niets nuttigs te doen, zie ik. Weet je wat? Ik gooi jullie eruit.”

Daar wilden de vrienden niet op wachten. Ze liepen naar buiten en zetten automatisch koers naar het boothuis.

„Gaan we varen?” vroeg Louw.

„Wat dacht je?” antwoordde Sietse.

Nadat Hielke de deuren van het boothuis had geopend, sprongen Sietse en Louw in de Kameleon.

Op het moment dat Hielke zich bij hen voegde, startte Sietse de motor van de boot. Ze voeren via de vaart naar het meer, waar het tamelijk druk was. Er toerden diverse zeil- en motorboten rond.

Zonder iets te zeggen, wees Sietse naar de Woudaap in de verte. Hij koerste op de molen af, die stoer op de Polderdijk stond.

„Altijd als ik dat gepruttel hoor, weet ik hoe laat het is,” zei de molenaar, die onder aan de Polderdijk de naderende Kameleon stond te bekijken.

„Morgen, meneer Dijkstra!” riep Sietse. „Nou ja, het is bijna

middag!”

„Zo laat al?” reageerde de man verbaasd, terwijl hij op zijn horloge keek.

„Is Kees er ook?” wilde Sietse weten.

„Hij zal wel ergens binnen zitten.” Dijkstra keek omhoog en riep de naam van zijn zoon.

Daarbij maakte hij een toeter van zijn handen. „Kees! Vollûk!”

Hoog in de molen werd een raampje opengedaan, waarna Kees’ hoofd verscheen. „Hoi! Kom d’r zo aan!” Hij verdween weer naar binnen en stond even later buiten.

„Zo jongeman,” zei zijn vader, „hoe was het daarboven?”

„Ik heb ze geteld,” antwoordde Kees. „Heeft u ze ook weieens in de polder tussen het riet zien rondhuppelen? Er zitten er minstens vierhonderd.”

„O ja? Zoveel?”

Kees knikte. „Minstens pa. Vierhonderd.”

Dijkstra krabde achter zijn oor. „Niet gek,” vond hij, „maar als je me zou willen vertellen waar je het over hebt, ben ik misschien ook wel verbaasd. Vierhonderd wat?”

„Hazen pa!”

„Je bent niet goed snik. Vierhonderd hazen op dat veldje? Daar is toch helemaal geen plaats voor?”

„Tweehonderd dan,” zei Kees verontwaardigd.

„Mooi, dat is al de helft minder. Luister eens, jongen. Laat ik je vertellen dat je in de hele polder misschien een haas of twintig vindt. Twintig, hoor je? Niet één meer.”

„Ik heb er zeker vier geteld,” zei Kees.

„Ik ben blij dat je in elk geval tot vier kunt tellen.” Dijkstra sloeg zijn zoon grinnikend op zijn schouder. „Stap in, Kees en ga maar varen. Maak jij je nou maar niet druk om hazen. Jij kunt hartstikke goed rekenen, dat weten we allemaal, maar het zal die hazen worst wezen!”

Kees ging snel naast Louw in de Kameleon zitten, waarna Sietse gas gaf.

„Zeg, hoe heb jij die hazen geteld?” wilde Louw weten. „Met een zakjapanner?”

„Ach man, die beesten zitten geen moment stil. Ze wippen de hele tijd door elkaar heen. Hoe kun je ze dan tellen?”

„Waarom zou je ze tellen?”

„Dat vraag ik mij nu ook af,” gromde Kees, „maar...” sprak hij snel verder, „als we de polder ingaan, vangen we er misschien een paar. Is dat een goed idee of niet?”

„Niet,” antwoordde Sietse. „Laat die beesten toch met rust. Wat moeten we er trouwens mee?”

„Opeten!” verklaarde Kees.

De anderen trokken een vies gezicht.

„Heb jij ze nog wel allemaal op een rijtje?” wilde Hielke weten. „Weet jij dan hoe je een haas moet slachten?”

„Dat is toch simpel?” zei Kees. „Je hakt z’n kop eraf en stroopt zijn vel naar beneden. En dan...”

„Hou op!” riep Louw.

Kees grijnsde en vroeg: „Krijg je al de bibberaties?”

„Een hamburger is veel lekkerder,” zei Sietse. „Met ketchup en frietjes.”

„Dat zal best,” antwoordde Kees, „maar zo’n hamburger is ook niks meer dan een stuk van een beest dat ze doodgemaakt hebben.”

„Kun je nou echt je mond niet houden?” vroeg Louw. Hij rilde.

„Je wilt het niet weten, hè?” spotte Kees. „Heb je weieens gezien wat er allemaal in een slachthuis gebeurt? De koeien lopen er aan de ene kant in en komen er aan de andere kant als lappen vlees weer uit. Je herkent ze niet meer. En als ze goed gebraden zijn, smaken ze...”

„Kijk daar!” riep Sietse geschrokken. „Dat gaat... o, o... goed mis!”

Twee jongetjes roeiden in een rubberbootje op ongeveer twintig meter van de wal. Er kwam een kleine vrachtboot

naderbij, die regelrecht op het bootje af voer.

„Wat is er met die schipper aan de knikker?” zei Hielke kwaad. „Die vent heeft zijn ogen in zijn zak!”

Sietse had al vol gas gegeven. De Kameleon spoot op het bootje af, maar kwam net te laat. De boeg van de vrachtboot sneed als een scherp mes een fikse jaap in het rubberbootje. Het zonk bijna meteen, terwijl de ontsnappende lucht voor een heleboel luchtbelletjes zorgde.

„Help!” riep een van de jongens.

Gelukkig had hij, net als de ander, een zwemvest aan, zodat ze niet kopje onder gingen. Ze spartelden hulpeloos in het water. De vrachtboot, die de naam ,De Gebroeders’ droeg, hield in toen de Kameleon de drenkelingen bereikte. Kees en Louw trokken de jongens aan boord, terwijl Hielke de kapotte rubberboot vanonder het wateroppervlak omhoog viste.

Aan dek van De Gebroeders waren drie slungelige mannen verschenen. Een van hen had een baardje. De langste schudde zijn hoofd. „Als je niet kunt varen, moet je aan wal blijven!” riep hij. „Kijk toch wat je gedaan hebt!”

Sietse kon zijn oren niet geloven. Hij draaide zich woest om en riep terug: „Stelletje halvegaren!”

„Jij moet op je woorden letten, brutaal rotjoch!” snauwde de ander terug. Daarop verdween het drietal weer in de stuurhut en voer de boot verder.

„Niet te geloven!” zei Sietse. Omdat hij in de verte de politieboot ontdekte, liet hij de hoorn van de Kameleon luid toeteren. Dat bleef niet onopgemerkt, want de patrouilleboot wendde de steven en kwam snel hun kant op varen.

Hielke wees met zwaaiende armen naar De Gebroeders en tot zijn opluchting begreep de brigadier, die aan dek stond, direkt wat hij bedoelde.

De brigadier droeg zijn roerganger op de koers naar de vrachtboot te verleggen. De Kameleon voer er ook naartoe. De vrachtboot was gestopt en de opvarenden verschenen weer aan dek. De langste stond erbij alsof hij zich van geen kwaad bewust was.

„Wat is er?” vroeg hij zo nonchalant mogelijk.

„Aanvaring gehad?” wilde de politieman weten. Hij gebaarde naar de kapotte rubberboot, die in de Kameleon lag.

„Wij niet,” luidde het antwoord. „Zij wel. Die daar in dat rare bootje.”

„O ja?” reageerde de brigadier. „Het spijt me, maar daar geloof ik niets van.”

Sietse kwam met de Kameleon langszij en legde in een paar woorden uit wat er gebeurd was.

In de tussentijd verscheen er een motorboot met een man aan het roer. Hij stelde zich voor als de vader van de jongetjes.

„Die vrachtboot voer recht op mijn zoontjes af,” zei hij. „Ik was te ver weg om er iets tegen te doen. Gelukkig schoten deze jongens met hun boot te hulp.”

„En?” wendde de brigadier zich tot de opvarenden van De Gebroeders. „Wat hebben jullie hierop te zeggen?”

„We zagen niks,” antwoordde een van hen. „Als je in de

stuurhut bent, kijk je over zo'n rubberbootje heen."

„Een grove fout," zei de politieman. „Op een druk meer als dit behoort er altijd iemand op de uitkijk te staan. Jullie zijn volledig aansprakelijk voor de aanvaring."

„Oké, oké," verzuchtte de langste. Hij pakte zijn portemonnee en haalde er een bankbiljet uit. „Pak aan, honderd gulden. Dat moet genoeg zijn om de schade te herstellen."

De vader van de jongetjes nam het geld aan.

„Als jullie weer zo'n stommitieit uithalen," zei de brigadier, nadat hij de namen van de opvarenden had genoteerd, „tel ik dit geval erbij op en kunnen jullie rekenen op een dubbel procesverbaal. Is dat duidelijk?"

Als reactie werd er wat gemopperd, waarna de politieman de bemanning van De Gebroeders toestemming gaf verder te varen.

De Kameleon bracht de jongetjes naar de wal, gevolgd door de motorboot. Ze bekeken hoe groot de schade aan de rubberboot was.

„Plakken heeft geen zin," zei de vader ten slotte. „Dat is een hoop werk en lukt misschien niet eens. Het risico dat de boot opeens weer lek slaat, is te groot. We kunnen beter een nieuwe kopen."

Toen vroeg hij aan de vrienden wat hij voor hen kon doen.

„Voor ons?” zei Hielke. „Hoezo?”

„Ik sta bij jullie in het krijt.”

„Wij hoeven echt geen beloning hoor, meneer.”

„Tja,” zei Kees aarzelend, „maar als u de kapotte boot toch weggooit, wilt u hem dan aan ons geven?”

„Wat? Die kapotte boot? Daar heb je toch niets meer aan?” reageerde de man. „Je mag hem best hebben, maar is er niets anders?”

Na nog wat heen en weer gepraat, waarbij de vrienden volhielden dat ze verder niets wilden hebben voor hun hulp, namen de vader en zijn zoontjes afscheid en voer de Kameleon verder het meer op.

„Wat een stel rare kerels, hè?” merkte Louw op. „Die drie op dat vrachtscheepje.”

„Zeg dat wel,” bromde Kees. Hij bekeek het lek in de rubberboot. „Hm, valt eigenlijk best mee. Heb ik snel voor elkaar, denk ik. Zonde om zo’n boot zomaar weg te gooien.”

„Maar die man had gelijk,” vond Sietse. „Plakken zal geen kunst zijn, maar het gerepareerde stuk blijft een zwakke plek. Je moet er altijd rekening mee houden dat de handel loslaat. En dan: pssst... blub!”

„Niks blub,” meende Kees.

„Waar ga je naartoe?” wilde Louw weten. Hij zag dat Sietse op het Paviljoen af voer. Omdat het een mooie dag was, zat het terras met de felgekleurde parasols goed vol. Er lagen heel wat bootjes en jachten afgemeerd en veel zomers geklede mensen slenterden rond of keken naar de drukte op het water.

„Eventjes bijtanken,” zei Sietse. „Koud colaatje of zo.”

„Ik lust wel een ijsje,” bedacht Kees.

Het kostte Sietse nogal wat moeite om een vrij plekje aan de oever te vinden. Bijna elke centimeter van de aanlegsteigers was bezet. Nadat de Kameleon eindelijk lag afgemeerd, moesten ze een paar honderd meter lopen voordat ze weer bij het Paviljoen waren.

„Daar!” riep Louw en hij begon te rennen. Nu zagen de anderen ook dat er juist een tafeltje vrij was gekomen, want een gezin met drie kinderen liep het terras af.

Een jongen, bij wie het zweet op zijn voorhoofd stond, kwam de bestelling opnemen. Omdat Sietse het idee van Kees nog niet zo gek vond, koos hij ook een ijsje. Hielke en Louw hielden het op cola.

„Wie was dat?” vroeg Sietse toen de jongen naar binnen liep.

„Hebben we die hier al eens eerder gezien?”

„Ik denk het niet,” antwoordde Kees. „Maar ’s zomers lopen

er heel wat vakantiehulpen rond. Wil je wel geloven dat je er een berg geld mee kunt verdienen?”

„Nou en of,” wist ook Louw, „maar je moet er minstens zestien voor zijn en dat zijn we nog niet.” Hij keek naar een andere vakantiehulp, een meisje. Ze snelde handig met een vol dienblad op een tafel af waar vier oudere dames zaten. „Sorry, ik moet even,” zei Hielke opeens. Hij stond op en ging het Paviljoen binnen. Zo druk als het op het terras was, zo leeg zag het er binnen uit. Logisch, want er hing een verstikkende hitte.

Toen Hielke in de toiletruimte zijn handen wilde wassen, hoorde hij stemmen. Zo te horen waren het twee mensen. Omdat Hielke ongeveer wist hoe de indeling van het Paviljoen was — hij had ooit samen met Sietse wat klusjes voor de eigenaar opgeknapt — begreep hij dat de praters in de voorraadkamer stonden.

Hielke pompte een paar klodders zeep in zijn hand en draaide met zijn andere de kraan open. Het gemompel ging door. Af en toe herkende hij een woord: ‚wegwerken’ en ‚versnipperen’.

Hij had geen flauw idee waar het over ging en het interesseerde hem ook niet. Pas toen hij een van de stemmen heel duidelijk ‚Sibbe’ hoorde zeggen, spitste hij zijn oren.

Sibbe? dacht Hielke. Verroest. Opeens was hij razend benieuwd naar de rest, maar jammer genoeg hoorde hij nu opnieuw niet veel meer dan wat gemompel. Even later sloeg er achter de wand een deur dicht en was het stil.

Hielke droogde zijn handen af aan een papieren handdoekje en mikte het in de afvalbak. Toen liep hij het toilet uit, maar sloeg links- in plaats van rechtsaf. Achter een nis, waar de telefoon hing, zat de deur van de voorraadkamer. Hielke deed de deur op een kier en gluurde naar binnen.

Niemand. Vlug stapte hij de kamer in en deed de deur dicht. Door het enige raampje viel een felle strook zonlicht waarin talloze stofdeeltjes opwarrelden. Tegen alle muren stonden houten rekken die tot aan het plafond waren volgestouwd met allerlei spullen die een café-restaurant nodig kon hebben. Zo zag Hielke stapels dozen met suikerklontjes, emmers mayonaise en blikken met snoepgoed.

Hij liet zijn blik over een ander rek glijden, maar schrok opeens.

In de gang naderden voetstappen.

Hielke rende naar het andere einde van de voorraadkamer en dook weg achter een stapel dozen. Volgens het opschrift waren die gevuld met bierviltjes.

De voetstappen stopten. Hielke hield via een kier tussen twee dozen de klink van de deur in de gaten. Maar er gebeurde niets. Pas toen hij ergens anders vandaan wat gerommel hoorde, begreep hij dat de man van de voetstappen naar de wc was gegaan.

Opgelucht kwam Hielke weer tevoorschijn, hij liep naar de deur en deed die voorzichtig open. Eén blik door de opening vertelde hem dat de kust veilig was. Niemand in het gangetje en de deur van de toiletruimte was dicht.

Even later liep hij weer het terras op.

„Wat heb jij uitgespookt?” wilde Sietse weten. Hij had zijn ijs gekregen en nam een hap.

„O niks,” bromde Hielke. Hij ging zitten en greep het volle colaglas dat voor hem klaarstond. Terwijl hij dronk, zag hij drie paar ogen op zich gericht.

„Niks?” herhaalde Kees. Hij wisselde een blik met Louw.

„Nou ja, misschien,” gaf Hielke toe. „Maar ik denk dat ik me vergist heb.”

„Met wat?” vroeg Sietse.

„Waar ben je eigenlijk geweest?” wilde Louw weten.

„De dames-wc!” lachte Kees. „Per ongeluk. Wedje?”

„Nee nee.” Hielke zette zijn glas terug. „Hoe zei Zwart ook alweer dat die verdwenen chauffeur heette?”

„Die man uit Jonkersveen? Kalema of zoiets,” antwoordde Sietse.

„Dalema,” verbeterde Hielke hem. „Sibbe Dalema.”

„Ja precies,” knikte Sietse. „Waarom vraag je het als je het zelf al weet? Heb je hem gezien?”

„Ik weet niet hoe hij eruitziet, maar ik hoorde toevallig dat iemand zijn naam noemde.”

Sietse, Louw en Kees bogen zich als één man naar hem toe.

„Wie?” vroegen Louw en Sietse bijna gelijktijdig.

„Geen idee,” antwoordde Hielke, waarna hij uitlegde wat hij had gehoord.

Het bleef eventjes stil.

Toen keek Sietse om zich heen en zei: „Volgens mij heb je een paar kelners met elkaar horen praten.”

„Dat denk ik ook.”

„En die weten er meer van,” ging Sietse verder. „Die weten wat er met de bestelbus en met Sibbe Dingesma is gebeurd.”

„Je hoorde ook dat ze 'wegwerken' en 'versnipperen' zeiden,” merkte Louw op. „Waar ging dat dan over?”

Hielke haalde zijn schouders op.

„Willen ze Dalema eerst versnipperen en dan wegwerken?” bedacht Kees. „Zouden ze hem hebben ontvoerd of zoiets?”

„Ja zeg!” Hielke schudde zijn hoofd. „Ze hebben de

bestelbus gestolen, dat is wel duidelijk. Maar waarom zouden ze de chauffeur gevangen nemen? Flauwekul.”

„Hoezo?” vroeg Kees verontwaardigd. „Dat zou toch kunnen?”

Hielke tikte tegen zijn voorhoofd en pakte opnieuw zijn glas. „Jammer dat ik niet gezien heb wie het waren,” zei hij na de slok.

„Wat zou er dan gebeurd zijn?” vroeg Louw.

„Daar kunnen we alleen maar naar raden,” zei Sietse.

„Laten we dat dan maar eens doen,” stelde Kees voor. „Ik hou het op een overval.”

„Dat kan niet, want Dalema zat helemaal niet in de bus toen die gestolen werd,” reageerde Hielke.

„Het is makkelijker om een bestelbusje te stelen dan een geldauto,” vond Louw.

„Ja, zo ken ik er nog wel een paar,” snoof Hielke. „Omdat banken te goed beveiligd zijn, overvallen ze vandaag de dag ook friettentten. Brengt minder op, maar het risico is kleiner.” Kees dacht na waarbij hij twee rimpels in zijn voorhoofd kreeg. Hij zei: „Er moet in dat busje spul hebben gezeten dat ze hier goed kunnen gebruiken. Boter en melk en kaas en...”

„Eieren,” vulde Sietse aan.

„Geloof je nou echt dat de eigenaar van het Paviljoen een

bestelbusje van de zuivelfabriek laat kapen?” vroeg Hielke.

„Het ding is weg en Hielke hoorde daarstraks een paar lui over de verdwenen chauffeur praten,” zei Kees.

„Waarschijnlijk een paar kelners, dus mensen die hier werken. En op deze plek weten ze best wel wat ze met boter, melk, kaas en...”

„Eieren,” vulde Sietse aan.

„...moeten doen,” maakte Kees zijn zin af.

„Wat vinden jullie ervan?” vroeg Hielke. „Zit Kees uit zijn nek te zwammen of...?”

„Ja natuurlijk,” antwoordde Sietse. „Dat doet-ie altijd.”

„Jij wilt een blauw oog, hè?” merkte Kees op.

„Heb ik al!” lachte Sietse. „Twee zelfs. Net als mijn broer.”

„Laat maar zitten.” Kees lepelde de rest van zijn ijs op en keek spijtig toen er echt niks meer te lepelen viel. „We gaan.” Toen ze weer in de Kameleon zaten en Sietse de ene na de andere planksurfer moest ontwijken, knipte Hielke opeens met zijn vingers.

„Nou begrijp ik het!” zei hij.

„Wat?” vroeg Louw.

„Misschien heeft Kees wel gelijk.”

„Dat heb ik altijd,” zei Kees, „maar wat bedoel je?”

„De stemmen die ik hoorde, hadden het over ‚wegwerken’ en

„versnipperen’,” ging Hielke verder. „Stel je voor dat ze de verpakkingen bedoelden. De dozen.” Hij keek hoopvol naar de gezichten van zijn vrienden.

„Welke dozen?” vroeg Sietse.

„De dozen waarop de naam van de zuivelfabriek staat. De melk, de boter en zo... dat wordt allemaal in dozen verpakt. Een dief verradt zich als hij met de dozen wordt betrapt. Die moet hij dus wegwerken, maar beter is nog om ze te versnipperen. Dan kan niemand meer herkennen waar de dozen vandaan zijn gekomen.”

Kees zat ijverig te knikken. „Precies!” zei hij. „Nou is alles zo logisch als wat!”

Sietse keek naar Louw en daarna naar zijn broer. „Ja, oké,” zei Sietse, „we snappen nu misschien waar de spullen terecht zijn gekomen, maar waar zou de bestelbus zijn gebleven?”

„En de chauffeur?” voegde Louw eraan toe.

HOOFDSTUK II

Flessepost

's Middags stond Gerben opeens in de smederij. „En?” vroeg hij. „Al wat gevonden?”

„Hè?” reageerde Sietse. „Gevonden? Hoe bedoel je?”

„Een spoor, jongen. Een spoor van de verdwenen bestelwagen.” Gerben kwam naar voren en kneep zijn ogen tot spleetjes. „Vertel me niet dat jullie er niet naar gezocht hebben.”

„Waarom zouden we?” zei Hielke.

„Omdat er een hoge beloning op staat, daarom!”

„O ja?” Hielke keek verbaasd. „Echt waar?”

„Nou ja, dat weet ik niet zeker,” gaf Gerben toe, „maar het zou toch logisch zijn?”

„De politie is op zoek,” zei Sietse. „Je weet wat Zwart gezegd heeft. We mogen ons er niet mee bemoeien.”

„Je mag zoveel niet,” bromde Gerben. Hij keek door het raam. „Die wagen moet toch ergens gebleven zijn? En Dalema, hij ook. Rare zaak, hè? Vinden jullie het niet ontzettend vreemd allemaal?”

Hielke haalde zijn schouders op.

Sietse zei: „Ja, het is gek, maar wat kunnen wij eraan doen?”

„Ogen en oren goed openhouden,” antwoordde Gerben. Hij

tikte op zijn horloge. „Ik moet er weer vandoor. Aan het

werk, zei de vlerk. Ajuus!” Hij stapte weer naar buiten.

Sietse vroeg aan Hielke: „Hadden we hem niet kunnen vertellen wat jij gehoord hebt?”

„Waarom? Dan weet ik zeker dat Gerben meteen naar het Paviljoen was gefietst om voor detective te spelen.”

Sietse grinnikte toen hij zich Gerben voorstelde met een regenjas aan en een gleufhoed op.

„Hé,” klonk de stem van Louw, die binnenkwam, „zullen we gaan kijken of Kees de rubberboot al gemaakt heeft?”

„Doen we,” antwoordde Sietse.

Ze voeren in de Kameleon naar de Woudaap, maar konden Kees nergens ontdekken.

„Waar hangt-ie uit?” vroeg Louw. „Zou-ie met zijn boot al gezonken zijn?”

„Dat zit er dik in,” lachte Hielke.

„Pssst... blub!” deed Sietse. Hij legde aan en de vrienden sprongen op de oever.

Na een poosje ontdekten ze dat Kees achter de molen met een pomp in de weer was. Het lek was gedicht en de boot

begon langzaam vorm te krijgen.

„Ho stop,” zei Hielke.

„Wat?” schrok Kees die de jongens niet had zien aankomen.

„O, zijn jullie het. Kijk, klaar.”

„Mooi,” zei Hielke, „maar pomp de boot niet te hard op. Anders scheurt het lek weer open.”

Kees knikte, terwijl hij ophield met pompen. „Je hebt gelijk,” zei hij. „Ik laat de boot zo tot vanavond liggen. Als er dan geen lucht uit ontsnapt is, is-ie weer helemaal oké.”

„Vast wel,” beaamde Hielke. „Zullen we gaan?”

„Waar naartoe?” vroeg Sietse toen ze weer in de Kameleon zaten. Hij gaf gas en stuurde de boot naar het midden van het meer.

„De polder,” zei Kees. „Laten we daar eens een kijkje nemen.”

„Waarom?” vroeg Sietse. „Om weer hazen te tellen?”

„Wil je naar de verdwenen auto zoeken?” dacht Louw te begrijpen. „Bij de boerderijen, in de schuren of zo?”

„Ja!” Kees knikte. „Dat ding moet toch ergens gebleven zijn?”

„De bestelbus is misschien allang honderd of tweehonderd kilometer ver weg,” zei Hielke. „Waarom denk je dat die hier ergens verstopt is? Wie weet, hebben de dieven hem ondertussen naar het buitenland gereden.”

„Ach welnee,” vond Kees. „Je weet zelf toch nog wel wat je vanmorgen gehoord hebt?”

„Denk je dat wat in de auto zat, nu ergens in het Paviljoen verborgen is?” Hielke dacht na. „Misschien, maar dat zegt nog niks over de auto zelf. Wat vind jij ervan, Sietse?”

„Ik krijg er koppijn van,” antwoordde Sietse. „Wat doe jij?” liet hij erop volgen toen hij zag dat Louw opeens ver uit de Kameleon hing en iets uit het water opviste. Ze voeren nu dicht bij de oever in de buurt van de schapewei en zouden, als ze zo bleven doorvaren, in de polder uitkomen.

Louw had een donkergroene fles tussen het riet vandaan gevisst. Het etiket was er afgeweekt.

„Gooi dat ding toch weg,” zei Hielke. „Smerige boel.”

„Niks gooi weg,” vond Louw. „Niet hier tenminste. Oude flessen horen in de glasbak thuis. Ik zal...”

„Er zit een briefje in,” zag Kees. „Hé, zien jullie dat?” Hij griste Louw de fles uit zijn handen en hield hem tegen het licht. „Een briefje, mannen!”

„De aanwijzing waar de schat ligt,” grinnikte Hielke. „De schat van Kapitein Haak. Die zullen we eerlijk delen, afgesproken? En als er een magische lamp bij zit, loten we erom, oké?” Kees had de dop van de fles geschroefd en tuurde met één oog in de smalle hals, terwijl hij zijn andere oog stevig

dichtkneep.

„Hoe krijgen we dat briefje eruit?” vroeg hij.

Sietse haalde vanonder zijn zitbank een schroevendraaier tevoorschijn. „Probeer het hier eens mee,” zei hij.

Het werd nog een heel gedoe om het briefje uit de fles te frunniken, maar toen Kees een klein puntje omhoog had weten te werken, kon hij het briefje er, zonder dat het scheurde, voorzichtig uithalen.

„Nog hartstikke droog,” zei hij en hij las wat erop stond.

Daarna keek hij verbaasd op.

„Lees voor!” riep Louw.

Kees keek weer op het verfromfaaide velletje papier en zei:

„Kooi 22.”

De vrienden zwegen. In de tussentijd las Kees het briefje voor de derde keer. Er stond nog steeds hetzelfde.

Sietse zei: „Dat slaat nergens op. Grapje van Karelkje Kierewiet.”

„Ik snap er geen barst van,” merkte Louw op. „Wat betekent het?”

„Het is een aanwijzing,” zei Kees. „Iemand wil dat de vinder van deze fles en het briefje naar kooi nummer 22 gaat.”

„Wat is een kooi?” vroeg Louw.

Kees wees naar een punt ergens in de verte en antwoordde:

„In de weilanden tussen de stenen brug en het Paviljoen staat een schuur. Is die je nooit opgevallen? Als het regent of te heet is, kruipen de schapen er bij elkaar. Dan is die schuur dus eigenlijk een schaapskooi.”

„Heeft zo’n schaapskooi dan een nummer?” vroeg Hielke verbaasd.

„Zullen we gaan kijken?” stelde Kees voor.

„Mij best,” vond Sietse.

Het dak van de schuur stak nog net boven de dijk uit. Nadat ze hadden aangelegd, klommen ze op de dijk en daalden er aan de andere kant weer af. Er was nergens een schaap te bekennen. Ook geen andere mensen.

Kees ging vooruit, naar de kant van de schuur die helemaal open was. Het dak rustte op palen en op een van die palen stond een getal geschreven.

„Hebbes,” zei Kees. „Hier staat het: 22. We zijn warm.”

„Van wie is dit weiland?” vroeg Louw.

„Geen idee.” Kees stapte naar binnen en keek om zich heen.

„Wat maakt het uit?”

Na een poosje maakte Sietse een wegwerp gebaar met de woorden: „Net wat ik zei. Flauwe grap. Hier is niks te vinden. Het stinkt alleen maar.”

Kees keek omhoog naar het pannendak, maar op een

enorme kluwen spinnewebben na, viel hem niets bijzonders op.

Louw, die met zijn hand tegen een paal leunde, ontdekte opeens iets wat op een haastig gekrabbeld zinnetje leek. „Hé!” riep hij. „Kom eens kijken!”

Ze verdrongen zich bij de paal om het moeilijk leesbare handschrift te ontcijferen. De balpen was een paar keer uitgeschoten en door het ruwe hout hadden sommige letters een gekke vorm gekregen.

„Te gek, hé,” zei Kees. Hij bracht zijn ogen heel dicht bij de paal en las langzaam voor: „Auto... riet... Brandsma.”

„Staat er echt 'riet' of is het 'niet'?” vroeg Hielke.

„Het is een ingewikkelde rebus,” zei Louw.

„Bedacht door Gerben,” vulde Sietse aan. „Ja toch?”

„Pak het briefje nog eens,” zei Hielke.

Kees vouwde het papierdje uit de fles glad en hield het naast het zinnetje op de paal. Omdat het alles bij elkaar om niet meer dan vier woordjes ging, konden ze niet erg veel vergelijken.

Toch zei Sietse: „Zie je! Precies hetzelfde handschrift. Dat van Gerben!”

„Ken jij zijn handschrift dan?” vroeg Hielke.

„Hoeft helemaal niet, joh! Wie anders zou zoiets

krankzinnigs kunnen bedenken? Dat kan er toch maar één?”

„We zouden het moeten controleren,” bedacht Kees.

„Oké, maar hoe?” zei Louw.

„Als we Gerben iets laten opschrijven, weten we het meteen.”

Kees keek de anderen aan.

„Als hij dit allemaal verzonnen heeft, snapt-ie direkt waar het om gaat,” waarschuwde Hielke. „Dan denk ik niet dat hij iets voor ons wil opschrijven.”

„Ik bedenk wel een smoes,” bromde Kees. „Kom, we gaan naar hem toe.”

Toen ze aanlegden bij de boerderij waar Gerben werkte, zagen ze hem bij een van de schuren staan. Hij hield een hand boven zijn ogen.

„Hij vertrouwt het niet, zien jullie dat?” merkte Louw op. „Hij bekijkt ons of we dieven zijn.”

Sietse had uit het kastje onder de bank een opschrijfboekje met pen gepakt en stapte nu als laatste op de wal.

„Ik heb het veel te druk voor pottekijkers,” zei Gerben. „Hou me niet van mijn werk af. Wat komen jullie trouwens doen?”

„We komen onze dagelijkse goede daad verrichten,” antwoordde Kees. Hij wreef in zijn handen. „Zeg maar wat we kunnen doen.”

Gerben fronste zijn wenkbrauwen. „Tjonge, wat een ijver,”

zei hij smalend. „Waar heb ik dat aan verdiend?”

„We willen ons eens nuttig maken,” vertelde Sietse.

„Ja, want we hebben medelijden met jou,” liet Hielke erop volgen. „Jij loopt de hele dag te sjouwen en wij...”

„Jullie vervelen je te pletter, hè?” viel Gerben hem in de rede. „Ja, dat krijg je door al die lange schoolvakanties. Daar word je alleen maar lui van. Goed dan, loop maar mee.” Hij ging hen voor naar de stal waar de kalveren stonden. De beesten keken bijna allemaal nieuwsgierig op en sommige duwdan hun natte neuzen tussen de spijlen door.

„Waarom staan ze binnen?” wilde Hielke weten.

„Precies,” zei Gerben. „Ik wilde ze net naar buiten brengen. Daar mogen jullie me nu mee helpen.” Hij liep naar de deur achter in de schuur en schoof die wagenwijd open. „Jullie,” zei hij en hij wees naar Kees en Louw, „gaan daar staan. Ik gooi de boxen open en zorg er samen met Sietse en Hielke voor dat de beesten keurig netjes door de deur naar buiten lopen. Kees en Louw sturen elk kalf dat de verkeerde kant uitgaat, terug. Weet je hoe je dat moet doen?”

Kees haalde zijn schouders op.

„Nee nee,” zei Gerben streng. „Ik zie wat je denkt, maar er wordt niet geschopt, begrepen?”

„Maar dat denk ik helemaal niet!” protesteerde Kees.

„Zeker weten?” grijnsde Gerben. „Daar liggen een paar planken. Geef er als het nodig is een voorzichtige por mee. Niet slaan dus. Er wordt hier niet gemept.”

„Nou zeg,” zei Louw.

„En je hoeft echt niet bang te zijn,” ging Gerben verder. „Ze bijten alleen als je toevallig Louw of Kees heet. Dat zijn namen... tja, daar hebben ze iets tegen. Vraag me niet hoe dat komt. Ooit is hier een jongen geweest, die Cees heette en die moesten ze met spoed naar het ziekenhuis brengen. Misschien heb je hem weieens gezien. Hij loopt nu op krukken.”

Kees grinnikte. Gerben gaf hem een knipoog waarna hij de boxen begon open te zetten.

De kalveren waren door het dolle heen toen ze de vrijheid roken. Ze botsten tegen elkaar aan, struikelden over hun eigen hoeven en maakten idiote sprongetjes zodra ze het gras onder hun poten voelden. Niet één was zo eigenwijs om precies de andere kant uit te lopen.

„We hebben niks te doen gehad,” zei Louw. Hij liep met Kees mee naar buiten waar Gerben het hek van de wei afsloot.

„Hoeveel zijn het er nou?” wilde Sietse weten. „Een stuk of... tweeëntwintig?”

„Heb jij zand in je ogen?” antwoordde Gerben. „Het zijn er op de kop af achttien. Hoe gaat het op school met rekenen? Slecht, hè?”

„Valt best mee,” zei Sietse. „Het heeft trouwens niks met rekenen te maken. Je kunt geen beesten tellen, die de hele tijd door elkaar heen lopen.”

„Waarom niet? Vind je dat ze te veel op elkaar lijken?”

„Natuurlijk. Alle kalveren lijken...”

„Je hebt dus écht zand in je ogen,” onderbrak Gerben hem. „Elk dier is anders. Let op de neuzen, de oren, de tekening van hun vacht. De een heeft een kortere staart dan de ander. Die daar is een stuk magerder dan dat kalf ginds. Trouwens, ze hebben allemaal een nummer. Die gele plastic dingen in hun oren, zie je wel? Dat zijn oormerken. Je moet eens wat beter opletten, Klinkhamer. Dat zou goed voor je zijn.”

Sietse keek hulpeloos naar zijn broer, maar Hielke glimlachte.

„Dus het zijn er precies achttien,” zei Kees. „Niet tweeëntwintig.”

„Wat heb je toch?” vroeg Gerben.

„Nou niks eigenlijk, maar ik vraag me ineens af hoe je dat schrijft.”

„Hoe je wat schrijft?”

„Dat getal. Ergens moeten puntjes staan. Op een van de e's, bedoel ik, maar op welke? Dat kun jij me natuurlijk ook niet vertellen, is het wel?”

„Luister eens, Dijkstra,” zei Gerben vanuit de hoogte. „Het heeft een haar gescheeld of ik was destijds onderwijzer geworden.”

„Onderwijzer? Jij?” zei Kees ongelovig.

„Ja... ik! Maar weet je wat het probleem was? Ze wilden me niet op de pedagogische academie. Zal ik je uitleggen waarom?”

„Omdat je klompen aanhad en een vuile overall droeg?” grijnsde Kees.

„Omdat ze bang waren dat ik meer wist dan zij!” verklaarde Gerben. „En daar kunnen leraren niet tegen. Ach, dat weet je toch zelf ook.”

„O, maar dan weet jij zeker precies hoe je tweeëntwintig schrijft,” zei Kees.

„En drieëntwintig, vierentwintig, honderdzesenzestig, achtduizenddriehonderdnegenenzeventig,” somde Gerben op.

„Nee nee, het gaat om die puntjes,” zei Kees. „Wacht effe.” Hij stak zijn hand uit en Sietse gaf hem het opschrijfboekje met de pen. „Hier Gerben. Als ik het niet te weten kom, doe

ik vannacht geen oog dicht. Dat is net als met een naam die je maar niet te binnen wil schieten. Ken je dat?”

Gerben keek naar het opschrijfboekje. Aarzelend pakte hij de pen aan. Toen schreef hij het getal en zette het er ook nog eens in letters achter.

„Zie je,” zei Kees, nadat hij het boekje had teruggekregen. „Ik zou het vast verkeerd hebben gedaan. Dus het moet met drie e’s en de puntjes staan op de laatste. Ik zal het nooit meer vergeten.”

„Daar zou ik maar niet zo zeker van zijn,” zei Gerben.

„Waarvan?” vroeg Kees.

„Ben je dat nu al vergeten?” Gerben lachte.

Nu ze zijn handschrift te pakken hadden gekregen, wilden de vrienden zo snel mogelijk vertrekken. Sietse begon al in de richting van de Kameleon te slenteren, kort daarna gevolgd door Louw. Even later waren ze weer compleet omdat ook Kees en Hielke de wei hun rug hadden toegekeerd.

„Nu al moe?” riep Gerben hen spottend achterna.

„Slapjanussen!”

„We hebben geluk gehad,” zei Kees op zachte toon, terwijl ze in de Kameleon stapten. „Als hij niet weer eens zin zou hebben gehad om op te scheppen, dan...”

Sietse zorgde dat de boot uit het zicht van de boerderij kwam

en draaide de gashandel dicht. Toen vergeleken ze het handschrift van Gerben met dat op het briefje uit de fles.

„Uh?” zei Kees.

„Wat gek,” vond Sietse.

„Ze zijn totaal verschillend,” merkte Louw ongelovig op.

„Nou snap ik waarom hij geen nattigheid voelde,” zei Hielke.

Ze zwegen even en probeerden te begrijpen wat het te betekenen had. Of de boodschappen hadden toch iets met de verdwenen bestelbus te maken, of iemand anders dan Gerben had een zogenaamd leuke grap bedacht. Wie dat was, kon niemand zich voorstellen.

„Er zit nog maar één ding op,” zei Kees. „We gaan naar de boerderij van Brandsma en...”

„Volgens mij zie je ze vliegen,” zei Hielke. „Er kan toch geen complete bestelbus in het riet zijn verstopt?”

„Er kan zoveel niet,” bromde Kees. „Vroeger dachten de mensen dat alles wat zwaarder dan lucht was, nóóit kon vliegen. Moet je nou eens kijken.”

„Wacht even,” zei Hielke, „het gaat nu niet om vliegtuigen of zeilboten. Het gaat erom of je een bestelauto in het riet kunt verstoppen. Als je het mij vraagt, is dat onzin.”

„Dat briefje in die fles en dat zinnetje op die paal sloegen ook nergens op,” vond Kees, „maar het een kan toch wel iets met

het ander te maken hebben. Iemand heeft een spoor uitgezet. Wat is er nou tegen om het te volgen?”

„Vaar maar verder, Sietse,” zei Hielke. „We kunnen het in elk geval bekijken.”

„Maar we worden wel voor de gek gehouden,” mopperde Sietse, terwijl hij weer gas gaf.

Achter de boerderij van Brandsma lag een flinke hoeveelheid riet opgestapeld. Toen de vrienden die hoop zagen, keken ze elkaar even aan.

„Dat is een aardige berg,” zei Sietse. „Hoe groot is zo’n bestelbusje precies?”

„Zo groot als een camper ongeveer,” antwoordde Louw. Hij schatte de afmetingen van de riethoop. „Het zou kunnen. Ja, het zou best eens kunnen.”

„Hela?” riep een stem.

Ze draaiden zich om en zagen Jan, de hulp van boer Brandsma.

„Daar ligt heel wat!” riep Hielke terug. Hij gebaarde naar het riet. „Wat gebeurt ermee?”

„Het wordt verkocht,” antwoordde Jan. „Aan dakdekkersbedrijven. Er worden tegenwoordig toch nog wel huizen met rieten daken gebouwd. En oude huizen met rieten daken moeten soms worden opgeknapt. Hoezo?”

„Zomaar.” Hielke vond het eigenlijk wel lastig dat Jan was opgedoken. Om iets te zeggen, verzoon hij: „Je moet de groeten van Gerben hebben.”

Er verscheen een lachje om Jan's mond. „Dank je,” zei hij met een bepaald lichtje in zijn ogen. Toen was het net alsof hij plotseling haast kreeg. Zonder verder nog iets te zeggen, liep hij weer weg.

Hielke haalde zijn schouders op en voegde zich bij de anderen. Kees liep zoekend om de riethoop heen. Sietse duwde op een paar plaatsen wat bossen rietstengels opzij.

„Wat nu?” vroeg Hielke. „We kunnen die berg niet overhoop halen. Zullen we Zwart waarschuwen?”

„En onszelf onsterfelijk belachelijk maken zeker,” snoof Sietse. „Nou ja, we hebben in ieder geval iets waar hij wel belangstelling voor heeft, denk ik. Hij zou eens in het Paviljoen kunnen rondsnoffen.”

„Kom eens hier!” siste Kees opeens. Hij zat gehurkt bij de stapel riet en keek naar iets wat er onderuit stak.

„Dat lijkt wel de zool van een laars,” zag Louw.

Kees begon eraan te trekken. „Wat gek,” zei hij. „Er zit geen beweging in.”

„Zou er nog een voet in zitten?” zei Sietse.

Kees liet de zool los en ging haastig overeind staan. „Denk

je?” mompelde hij verschrikt.

„Nu moeten we Zwart écht waarschuwen,” vond Hielke. „Het begint eng te worden.”

„Niet zo snel,” zei Sietse. Hij bukte zich en pakte de zool beet. Met zijn andere hand schoof hij een paar stengels opzij. Langzaam werd de hele laars zichtbaar. Toen ze de bovenkant zagen, ontdekten ze dat er een forse ijzeren pin dwars doorheen de grond in was geslagen.

„Wat stelt dit voor?” vroeg Sietse.

„Er zit in elk geval geen voet in,” zei Kees opgelucht.

„Wie doet zoiets nou?” Hielke hurkte neer. „Logisch dat er geen beweging in kwam.”

„Krijg je dat ding eruit?” vroeg Louw.

Hielke pakte de pin met beide handen vast en begon eraan te sjorren. Omdat hij de pin daarbij tegelijkertijd heen en weer bewoog, kwam die losser te zitten. Ten slotte trok hij hem er in één ruk uit.

„Oké,” zei Hielke. Hij raapte de laars op en keek erin.

„En?” vroeg Louw benieuwd.

Hielke hield de laars ondersteboven. Er dwarrelde een stukje papier uit.

„Weer een,” zei Kees verrast. Hij bukte zich sneller dan Hielke, zodat hij voor de derde keer als eerste een

geheimzinnig briefje kon lezen.

„Kom op, man!” riep Sietse nieuwsgierig.

Kees keek over zijn schouder in de richting waarin Jan daarstraks was weggelopen.

„Je had gelijk, Sietse,” zei Kees. „We worden ontegenlijk voor de gek gehouden.”

„Wat staat er op dat briefje?” vroeg Louw.

Kees gaf het hem en Louw las hardop voor: „Niet opgeven. Jager.” Hij keek op. „Snap ik niet.”

„Weer dat handschrift, hè?” zei Kees.

„Dat wel, maar wie is Jager?”

„Je moet vragen: wie zijn Jager?” antwoordde Kees.

Louw gaf het briefje door, maar bleef daarbij naar Kees kijken. „Leg dat eens uit,” zei Louw.

„Kom mee!” Kees liep weg. De anderen moesten zich haasten om hem te kunnen bijhouden. Achter de tweede schuur zagen ze Jan terug, die juist op een traktor klom.

„Is Gerben toevallig in de buurt?” vroeg Kees.

„Wat zou die hier te zoeken hebben?” antwoordde Jan. Hij startte de traktor. De uitlaat, die recht omhoog boven de cabine uitstak, braakte een zwart rookwolkje uit.

„Heb jij naar ons staan kijken toen we die laars vonden?”

„Klets niet zo stom. Ik heb wel wat beters te doen,”

antwoordde Jan.

„Zal wel.” Kees ging vlak naast de cabine staan en keek omhoog. „Maar waarom vraag je niet welke laars ik bedoel?”

„Ik heb echt geen tijd voor prietpraat,” zei Jan. Hij drukte het gaspedaal in, zodat de traktor begon te brullen.

„Prietpraat, hè?” riep Kees. „Je had wel tijd om domme briefjes te schrijven en een oude laars te verstoppert, niet?”

„Ga eens opzij, Dijkstra,” zei Jan. „Ik heb géén vakantie, zoals jullie.”

„Laat hem toch met rust!”

Kees en zijn vrienden draaiden zich als één man om. Gerben kwam op hen af gefietst en had een brede grijns op zijn gezicht.

„Laat Jan z'n werk doen,” sprak Gerben verder nadat hij was afgestapt. „Die moet je zijn gang laten gaan. Hoe vond je de grap? Jullie deden het in je broek, hè?”

„Zeg dat wel,” gaf Kees toe. „Voorat die laars was tof. Ik dacht echt even dat er nog een vent aan vastzat. Maar... we zullen het jullie betaald zetten.”

Gerben lachte. Jan, hoog vanaf de traktorzit, lachte vrolijk mee.

„Slim van je, Kees,” zei Gerben, „om me dat getal te laten schrijven. Vond je het niet gek dat ik niks vroeg? En dat jullie

toevallig een opschrijfboekje bij je hadden. Om je te bescheuren!”

„Ach, nu heb ik het door,” zei Hielke. „Het was jouw handschrift, hè Jan?”

„U krijgt duizend punten, meneer!” lachte Jan. „U gaat over naar de volgende ronde. Zullen we eens kijken welke prijzen u gewonnen heeft? Magnetron, haarkrulset, mixer, wekkerradio, fototas...”

„Jan en Gerben,” viel Hielke hem in de rede. „Jager dus.” „Maar dat is toch te gèèèk!” gierde Jan het uit. „Weer duizend punten! Dadelijk win je nog de hoofdprijs, man!”

„Goed, we smeren ’m,” zei Sietse, die genoeg had van het geblè van Jan.

Op de terugweg naar de Kameleon, uitbundig nagelachen, siste Sietse in Hielkes richting: „Morgenvroeg heb ik een plan bedacht waarmee we die twee een hak kunnen zetten. Al moet ik er de hele nacht voor wakker blijven.” Met die woorden stapte hij woest in de Kameleon.

HOOFDSTUK III

Een koe met een gek kleurtje

Kees hield het niet meer uit. Hij móest de rubberboot uitproberen. Direkt na het avondeten liep hij de molen uit, pompte de rubberboot zo hard mogelijk op, beluisterde het gerepareerde stuk en stelde tevreden vast dat de boot niet meer lekte.

Met het felgele geval ondersteboven op zijn hoofd, waarbij de rest van de boot zijn rug bedekte, begon hij aan een wandeling. Omdat hij liever op de vaart dan op het meer ging proefvaren, liep hij de polder in en klom over een hek, nadat hij de boot er overheen had gegooid. Toen hij verder liep, lag het ding weer op zijn rug.

Het was mistig geworden. Vlak boven het gras hingen witte slierten vocht, die soms erg dik waren. Op sommige momenten kon Kees nauwelijks verder kijken dan tien meter. Af en toe stapte hij in een kuiltje, regelmatig moest hij uitwijken voor een koeievlaai. De koeien, die als vierkante schimmen in zijn buurt rondstapten, maakten snuivende geluiden.

Na een poosje vroeg Kees zich af of hij niet in een kringetje liep. Het weiland van Jellema leek opeens wel èrg groot. Juist toen hij stopte om eens op zijn gemak om zich heen te kijken, dook er als uit het niets een enorme massa voor hem op. Kees kreeg nog net de kans om te zien dat er een koe op hem afkwam, maar bijna tegelijkertijd werd hij door een enorm gewicht van zijn sokken geduwd.

De koe nam de boot op haar horens, Kees viel languit in het gras en de stilte van de avond werd verscheurd door het gestampvoet van tientallen stuks vee.

Kees kreunde. Hij zag sterretjes.

Verderop galoppeerden de koeien rond alsof hen iets gruwelijks op de hielen zat. Sommige stootten rare loeigeluiden uit.

Kees ging rechtop zitten. Hij betastte een pijnlijke plek op zijn heup en krabbelde op zijn voeten.

Nu pas besefte hij dat hij de boot was kwijtgeraakt. Die was hem door een koe afhandig gemaakt!

Kees keek om zich heen. De beesten renden in de buurt van het water als dolgeworden paarden heen en weer. Dat koeien zich zo konden uitsloven, had hij nooit geweten.

„Hé!” riep Kees. Hij begon te rennen, rechtstreeks op de beesten af. Ergens tussen de dieren bonkte de koe die de

boot had afgepakt. Het gele rubber wapperde zielig achter haar aan, verstrikt in haar horens.

Kees stopte. Hij vloekte. De boot was nu echt helemaal naar de haaien.

„Stom beest!” schreeuwde hij in zijn onmacht.

Opeens zag hij de kudde koeien zijn richting uitkomen — alsof ze wraak kwamen nemen voor zijn geschreeuw.

Kees besloot dat het veiliger was zo snel mogelijk weg te komen. Hij rende naar rechts en klom over het prikkeldraad.

Achter hem remden de voorste koeien op het laatste nippertje af. Hijgend keek Kees de beesten na. Ze hadden zich weer omgedraaid en stampen woest door de nevel.

„Bedankt, stelletje runderen,” zei Kees woedend. „Alle moeite voor niks geweest.” Hij liep terug naar de Woudaap en sloot zich mokkend op in zijn kamer.

Het kabaal van de koeien was natuurlijk niet onopgemerkt gebleven. Enkele wandelaars bleven verbaasd staan en keken naar de gele koe, die met de wild geworden kudde meedraafde.

„Wat is daar aan de hand?” vroeg een van hen. „Wat heeft die koe op haar rug?”

„Lijkt wel een tent,” antwoordde een ander. „Er zal toch niemand zo stom zijn geweest om in een weiland vol koeien te gaan kamperen?”

„Dat weet je nooit. Mensen doen de gekste dingen. Ja, dat lijkt

verdomd veel op een tent. Nou, die kunnen ze met het grof vuil meegeven.”

„Wat maken die beesten een herrie.”

„Ze zijn in paniek. Door dat wapperende tentdoek blijven ze rondrennen.”

Blijkbaar had iemand alarm geslagen, want terwijl de wandelaars nog met elkaar overlegden of ze de politie moesten waarschuwen, naderde er een auto met een lichtbak op het dak.

„Aah, precies op tijd,” zei een van de wandelaars.

Zwart klom achter het stuur vandaan en keek fronsend naar de rondrennende kudde. „Een vreemde toestand,” zei de politieman. „Ik moet de eigenaar op de hoogte stellen. Weten jullie hier toevallig meer van af?”

„Nee, absoluut niet,” antwoordde een van de wandelaars.

„We kwamen hier voorbij en toen zagen we wat er aan de hand is. Het lijkt erop dat een van de koeien een tent op zijn horens heeft. Waar ze die vandaan heeft gehaald, mag Joost weten.”

In de tussentijd was er een tweede auto gearriveerd. Boer Jellema en Gerben stapten uit.

„Goed dat jullie er zijn,” zei Zwart. „Je moet er iets aan doen.”

Terwijl Jellema bezorgd naar zijn vee keek, ging Gerben boven op het hek zitten. Ook hij stelde vast dat een van de koeien zoiets als een stuk doek aan haar horens had hangen. „Ze raken uitgeput,” zei Jellema. „Ik wilde maar dat ze ophielden.”

„Wacht maar even,” zei Gerben. Hij sprong omlaag en liep kordaat het weiland in. De koe met het gele gevaarte kwam op hem af, maar Gerben deed kalm een stap opzij en greep het rubber vast. De koe schudde haar kop en omdat Gerben niet losliet, scheurde het rubber rond de horens stuk.

Gerben ging snel terug naar het hek en gooide het rubber op de dijk.

De koe, die merkte dat het vreemde geval verdwenen was, werd op slag rustig en begon te grazen. De andere koeien volgden al snel haar voorbeeld.

„Dat is geen tent, maar een rubberbootje geweest,” zei Zwart. Hij had de overblijfselen opgeraapt en fronste zijn wenkbrauwen. „Hoe zou dit in de wei terecht zijn gekomen?” „Vraag dat maar aan dat stel van Klinkhamer,” antwoordde Gerben. „Ik durf te wedden dat het weer eens een geintje van hen was.”

„Als dat waar is, dan zal ik die jongens eens...” zei Jellema. „Ja, dat begrijp ik wel, maar windt u zich maar niet zo op. Dat

is slecht voor uw hart,” suste Zwart.

„Maar er hadden ernstige ongelukken kunnen gebeuren. Koeien mogen zich niet zo druk maken.”

„Ik kan me niet voorstellen dat Hielke en Sietse dit soort grappen uithalen,” zei de politieman. „Ze weten verdraaid goed dat koeien te kostbaar zijn om...”

„Ha!” snoof Gerben. „U heeft een veel te hoge dunk van die twee. Die kijken echt niet verder dan hun neus lang is. Dat geef ik u op een briefje.”

„Wil jij dit netjes opruimen?” vroeg Zwart. Hij duwde Gerben de nu totaal waardeloze rubberboot in de handen.

„Natuurlijk, maar wat gaat u doen?”

„Een praatje maken met de tweeling.”

„Goed zo,” zei Gerben. „En geef ze er maar eens flink van langs, Zwart.”

Terwijl de politieman weer in de auto stapte, klom boer Jellema over het hek om te kijken of de koeien geen verwondingen hadden opgelopen. Gerben volgde zijn voorbeeld.

„Goeienavond,” zei Zwart korte tijd later. Hij had bij Klinkhamer aangebeld en sprak nu met mevrouw Klinkhamer. Ze liet hem binnen. Nadat ze haar zoons, die op hun kamers waren, naar beneden had geroepen, legde Zwart

uit wat er was gebeurd.

„Ja,” zei Hielke, „die rubberboot is van Kees.”

Hij vertelde van wie Kees hem had gekregen.

„Maar hoe de boot bij de koeien terecht is gekomen, snappen wij ook niet,” merkte Sietse op. „In een weiland kun je niet varen, dacht ik.”

„De enige die precies weet wat er gebeurd is, is Kees,” merkte Hielke op. „Zal ik hem bellen en het hem vragen?”

Tijdens dat telefoongesprek bood mevrouw Klinkhamer Zwart een kopje koffie aan.

De smid maakte van de gelegenheid gebruik en informeerde naar de verdwenen chauffeur.

„Tja,” antwoordde Zwart, terwijl hij in de Zaanse koek beet die hij bij de koffie had gekregen, „het onderzoek is nog in volle gang. Ik kan er niet veel over vertellen.”

„Heeft u al iets ontdekt?” vroeg Sietse nieuwsgierig.

„Het vermoeden bestaat dat de chauffeur bij de diefstal betrokken is,” zei Zwart na een aarzeling. „Hij bezat de sleutels van de auto en wist precies waarmee die geladen was. Maar of hij er uit vrije wil bij betrokken is, dat weten we nog niet.”

„Eigenlijk is het te gek voor woorden,” vond mevrouw Klinkhamer. „Je leest weieens over dit soort dingen, maar dan

gaat het meestal over vrachtwagens in het buitenland.”

„Ja,” beaamde haar man, „trucks vol duur spul en zo. Bromfietsen of televisietoestellen. Dat iemand een bestelbusje met zuivel steelt... nou ja, het is bijna om te lachen.”

„Het blijft toch een ernstige zaak,” vond Zwart. Hij veegde een paar Zaanse kruimels van zijn broek.

Hielke legde de hoorn neer en zei: „Ik weet hoe het gegaan is.” Hij herhaalde wat Kees had verteld.

Iedereen moest even lachen.

„Arme koeien,” zei mevrouw Klinkhamer.

„Wat stom van Kees,” vond Sietse.

„Het is sneu voor hem,” zei zijn vader. „Had-ie een leuk bootje en nou heeft-ie niks meer. Nou, Zwart, deze zaak is tenminste opgelost, nietwaar?”

„Daar kunnen we wel van uitgaan,” knikte Zwart. „Ik ga even rapport uitbrengen aan Jellema en dan heb ik hopelijk ook een vrije avond.”

„Zeg,” zei Sietse nadat Zwart was vertrokken, „wat zei Kees nu precies? Wat moest hij nou met die boot bij de koeien?”

„Laten we naar hem toe gaan,” stelde Hielke voor. „Dat kan toch nog wel, hè mam?”

„Om tien uur thuis zijn,” zei mevrouw Klinkhamer. „En kijk

een beetje uit. Het is nog mistig.”

Sietse en Hielke voeren in de Kameleon onder de brug door en langs de dijk naar de molen.

Boven het water van het meer was de mist dikker dan boven land. Sietse voer langzaam om niet door obstakels verrast te worden en tuurde samen met Hielke door de witte massa. Ze hadden allebei hun ogen tot spleetjes geknepen.

„Ik bedenk net,” zei Sietse opeens, „dat Gerben morgen jarig is.”

„Alweer?”

„Hij verwacht natuurlijk een kadootje.”

„Ja, Gerben is altijd al een hebberd geweest,” lachte Hielke.

„Hij krijgt pas wat als we op zijn feestje mogen komen en hij ons op iets bijzonders trakteert. Slagroomtaart met kersen bijvoorbeeld, patates frites met een dubbeldik ijsje, een paar liter cola met chips.”

„Ik heb nog niks over een feestje gehoord.”

„Dan is hij zijn eigen verjaardag vergeten.” Hielke wees voor zich uit. „Wat drijft daar?”

Sietse nam gas terug en liet de Kameleon een cirkeltje maken rond iets donkers dat in de richting van de oever schommelde.

Hielke boog zich en raakte het voorwerp aan. „Het is een tas,”

zei hij. „Gek dat hij niet gezonken is.”

„Pak ’m eens.”

Hielke tilde de tas uit het water en legde hem op de motorkap. Het was een bijna vierkant geval met een zilverkleurige sluiting en een lange, smalle riem.

„Zo te zien is het geen damestas,” zei Sietse. „Zit er iets in?”

Zijn broer knipte de tas open, keek erin, maar schudde zijn hoofd. „Pak je zaklamp eens.”

„Nee, we varen door,” vond Sietse. „We zijn over een paar minuten bij Kees.”

Toen ze bij de Woudaap kwamen, wees Dijkstra met een vinger omhoog. „Kees zit op zijn kamer, jullie weten de weg.”

„Aah,” zei Kees toen ze zijn kamer binnenkwamen. Hij had met zijn rug tegen de muur op zijn bed gezeten en hield een opengeslagen stripboek vast. „Wat is dat?”

„Gevonden voorwerp,” antwoordde Sietse.

„Een tas?” zei Kees.

„Goed gezien, jochie. Dreef in het meer rond.”

„Wat stom van je boot,” merkte Hielke op.

„Hoe kon ik nou weten dat die achterlijke koeien het op hun heupen zouden krijgen?” Kees gooide het stripboek opzij en schoof naar het randje van zijn bed. „Wat zit erin? Rare tas trouwens.”

Sietse haalde er een verfromfaaide, helemaal doorweekte baal papier uit tevoorschijn en legde die op de vloer.

„Dat is alles?” vroeg Hielke. „Geen portefeuille of zo?”

Sietse graaide in de tas, vond nog een balpen, maar meer ook niet.

De vrienden gingen op hun knieën rond de kletsnatte papieren zitten en peuterden het een en ander los.

„De tas van de chauffeur!” riep Kees uit. Hij had een stuk papier gevonden met de naam van de zuivelfabriek. Andere papieren bleken lijsten te zijn met namen van winkels, een heleboel cijfertjes en onbegrijpelijke codes.

„Dit gelooft toch geen hond?” mompelde Sietse. „De tas van Daledinges.”

„Dalema,” zei Hielke. „Sibbe Dalema, de verdwenen chauffeur van de ook al verdwenen bestelbus. En nou hebben we zijn tas gevonden.”

Ze staarden zwijgend naar het stilleven op de vloer.

„Ze hadden natuurlijk gehoopt dat de tas naar de bodem van het meer zou zinken,” zei Kees.

„Ze?” herhaalde Hielke.

„De dieven.”

„Zwart zei vanavond dat Dalema er misschien ook iets mee te maken heeft,” vertelde Sietse.

„Ja, waarom niet?” reageerde Kees. Hij rommelde verder in de kleffe hoop totdat hij een lijst vond, die op kartonachtig papier was gedrukt. Bovenaan stond een datum voor het woord ‚expeditie’ waarachter met de hand de naam ‚Engelman’ geschreven was.

„Walter Engelman,” zei Kees.

„Uh?” deed Sietse. „Hoe weet jij dat?”

„Die naam heb ik bij Louw thuis gehoord. Zijn vader heeft het weieens over Engelman gehad. Die man is eigenlijk een collega van Louws vader.”

„Verrek ja,” zei Sietse. „Louws vader werkt natuurlijk in de zuivelfabriek.”

„En Engelman werkt op de expeditieafdeling,” begreep Hielke. „Dus dan moet hij ervoor zorgen dat de vrachtwagens en busjes geladen worden.”

„Met de juiste spullen.” Kees tikte op de lijst. „Die staan hierop genoteerd. En de chauffeur levert de spullen af. Bij elk adres moet hij de klant op de lijst laten tekenen voor wat er geleverd is.”

„Goed,” zei Hielke. „Stel je nou eens voor dat Engelman óók in het complot zit.”

„Is die dan ook spoorloos verdwenen?” vroeg Sietse.

„Niet dat ik weet,” antwoordde Hielke, „maar ik zei: stel.”

„Ja, en?” zei Kees. „Wat moeten we daar dan mee?”

„Zullen we er morgen eens naartoe gaan?” stelde Hielke voor. „Naar de fabriek, bedoel ik. We wandelen de expeditie binnen en neuzen er een beetje rond.”

„Ze schoppen ons er vierkant uit,” voorspelde Kees.

„Niet als we beleefd vragen of ze misschien een vakantiebaantje voor ons hebben.”

„Daar heb ik geen zin in, hoor,” zei Sietse.

Het bleef even stil.

Daarna stelde Kees voor: „Zeg, moeten we de tas en de spullen niet aan Zwart geven? Als hij er later achter komt dat we iets gevonden hebben dat met een misdrijf te maken heeft, zijn we schuldig aan het achterhouden van bewijs.”

„Je hebt gelijk,” zei Hielke. „We doen het meteen.”

„Daar gaat zijn vrije avond,” grinnikte Sietse. Hij moest Kees daarna uitleggen waarom hij dat gezegd had.

Hielke stopte de natte papieren ondertussen weer voorzichtig in de tas.

Zwart droeg een makkelijke broek en een sporthemd met grote blokken, zagen de jongens toen hij de deur voor hen opendeed. Hij liep zelfs op pantoffels rond. In het uniform dat hij overdag aanhad, zag hij er veel indrukwekkender uit.

„Leuk,” begroette de politieman hen, „visite.”

„Sorry dat we u storen,” zei Hielke, „maar we denken dat we dit aan u moeten geven.” Hij overhandigde hem de tas. „Lag in het meer.”

Zwart hield de tas een eindje van zich af en draaide hem een paar keer om. „Kom even binnen,” zei hij.

Mevrouw Zwart zat in een stoel met een haakwerkje en op het tv-scherm kwam een snelle actiefilm voorbij. Auto's achtervolgden elkaar en kogels floten heen en weer. Het was nogal een herrie.

Zwart schakelde het toestel uit. De vrienden gingen bij hem aan de eettafel zitten.

Hielke vertelde waar ze de tas hadden aangetroffen en dat ze de inhoud hadden bekeken.

„Deze tas moet van Sibbe Dalema zijn,” merkte Hielke op. „Dat zie je aan alles.”

„Daar ben ik enorm blij mee,” zei Zwart.

Hij haalde behoedzaam de papieren uit de tas. „Het is in ieder geval een tas die door de chauffeurs van de fabriek wordt gebruikt,” beaamde Zwart. Hij bestudeerde de papieren die nog enigszins leesbaar waren. „Goed, ik ga even mijn schoenen aantrekken en dan wijzen jullie me de plek waar de tas in het water lag.”

Sietse keek op zijn horloge. „We moeten eigenlijk naar huis,

meneer Zwart,” zei hij.

„Het duurt niet lang, maar als je eerst even wilt bellen — daar staat het toestel.”

Klinkhamer klonk nieuwsgierig nadat Sietse had verteld waarom ze bij Zwart waren en wat ze nu nog moesten doen.

„Ik kom ook,” zei de smid. „Een extra paar ogen zal altijd welkom zijn.”

„Ik hoop niet dat het een complete optocht wordt,” bromde Zwart toen Sietse vertelde dat zijn vader ook meeinging.

Zodra ze op straat verschenen, kwam aan de overkant Klinkhamer naar buiten en sloot zich aan. Zo liepen ze met z'n vijven de dijk op. De mist was ondertussen bijna helemaal opgelost.

„Daar was het ongeveer,” wees Hielke na een minuutje of zes. Het water onder aan de dijk maakte een zacht kabbelend geluid.

„Hoe is de stroming?” vroeg Zwart.

„Meestal van het kanaal naar de poldervaart,” antwoordde Sietse.

„Dus de tas kan aan de overkant van het meer in het water zijn gegooid,” stelde Zwart vast. „Wat hebben we aan de overkant?”

„Jonkersveen,” antwoordde Kees.

„Daar woont Dalema, nietwaar?” vroeg Klinkhamer.

„Tenminste, daar heeft hij een kamer, vertelde je laatst.”
Zwart knikte.

Hielke en Sietse wisselden een blik met elkaar.

„Er is nog iets anders aan de overkant,” zei Hielke. „Het Paviljoen.”

Kees keek met een ruk op.

„Zeker,” zei Zwart. „Maar het zegt in feite niet zoveel. Er zijn daar ook weilanden. Trouwens, de tas kan ook gewoon hier, vanaf de dijk, naar beneden zijn gegooid. Uit een rijdende auto bijvoorbeeld. Ik zal de tas en de inhoud op eventuele sporen laten onderzoeken. Hier kan ik niets doen.”

„De tas is terecht,” zei Sietse, „nu de auto nog, hè?”

„Ja, en wat dacht je van de chauffeur?” merkte Hielke op.

„En vergeet de lading niet,” zei Klinkhamer.

„We gaan er niet van uit dat het de dieven om de auto te doen was,” antwoordde Zwart, terwijl hij terug begon te lopen.

„Ze hadden het waarschijnlijk op de lading gemunt en die zal ondertussen wel doorverkocht zijn.”

„Aan wie?” vroeg Kees.

„Tja,” schokschouderde Zwart. „In feite kan iedereen gebruiken wat die auto vervoerde. Het was etenswaar. Dat is makkelijk weg te werken. Als het op is, zie je er niets meer

van. Maar het moet natuurlijk wel snel gebeuren.”

„Oké, maar hoe zit het dan met de dozen?” merkte Hielke op. „Daarop is de naam van de fabriek te lezen.”

„O, maar dan gaat het alleen nog maar om wat karton en zo,” antwoordde Zwart. „Dat verbrand je gewoon.”

„Dus als ik je goed begrijp,” zei Klinkhamer, „verwacht je dat de auto vroeg of laat toch weer boven water komt?”

„Behalve als die ook in het water is gegooid,” glimlachte Kees. „Pssst... blub,” zei Sietse.

Voordat Hielke en Sietse tegen half elf naar bed gingen, klommen ze de zolder op. Daar gingen ze op zoek naar een doos waarop met grote hanepoten feest! geschreven stond.

„Ja, dit is gaaf,” vond Sietse. „We doen het, oké?”

„Neem die handel maar alvast mee naar je kamer,” zei Hielke. „Vergeet je wekker niet.”

Sietse vond het belachelijk dat hij de wekker op vijf uur moest zetten.

„Vind ik ook,” gaf Hielke toe, „maar we moeten klaar zijn voordat Gerben zo tegen zessen aan het werk gaat. Anders betrapt hij ons en is er geen lol meer aan.”

Tot zijn eigen verbazing voelde Sietse zich fris toen hij even na vijf uur de volgende morgen naast zijn bed stond en zich zonder te stommelen begon aan te kleden. Hij kwam Hielke

in de badkamer tegen. Ze grijsden naar elkaar.

„Moge,” fluisterde Hielke.

„Goeie,” kraste Sietse.

Zonder ontbijt verlieten ze het huis en liepen door het uitgestorven dorp naar de boerderij van Jellema. Ze durfden, nu het nog zo stil was, de Kameleon niet te gebruiken vanwege het opvallende geluid van de motor. Dunne nevelslierten hingen laag boven de velden en het leek alsof er veel meer vogels rondvlogen dan overdag.

„Wat ruikt het fris, hè?” merkte Sietse op. Hij droeg de feestdoos.

„Zo moet het eigenlijk altijd ruiken,” zei Hielke.

Sietse snoof een paar keer diep de schone ochtendlucht in.

„Best mooi, zo vroeg op de morgen, vind je ook niet?” zei hij.

Het was of zijn broer dat niet gehoord had. Hij had naar de hoog boven het land uitstekende Woudaap gekeken. De indrukwekkende molen scheen roerloos de omgeving in de gaten te houden. Evenwijdig aan de vaart waaraan de Woudaap stond, liep het Kerkpad. Hielke tuurde dit smalle weggetje af en bleef staan.

„Daar loopt iemand,” zei hij.

„Waar?”

Hielke trok Sietse terug totdat ze achter het groen van

mevrouw Zwarts moestuintje uit het zicht waren en wees tussen de takken en bladeren door.

„Ja, nu zie ik hem ook,” zei Sietse zacht. „Hij komt deze kant op. Waarom verstoppen we ons?”

„Herken je hem dan niet?” vroeg Hielke.

Sietse keek aandachtig naar de haastig naderbij lopende figuur, die gekleed was als een jogger. Het trainingspak was felgekleurd en hij liep op blauwwitte gymshoenen.

„Dat is die kelner,” zei Hielke. „Je weet wel, de knaap die als vakantiehelp in het Paviljoen werkt.”

„Die is er vroeg bij,” vond Sietse.

„Denk je echt dat hij zijn ochtendronde maakt?”

„Je bedoelt of hij trimt? Denk van niet. Als je trimt, dan loop je harder. Hij heeft haast, dat zie je zo, maar het lijkt er niet op dat hij aan zijn conditie werkt. Bovendien loopt hij door een weiland en dat doen trimmers nooit.”

„Precies,” zei Hielke.

Ze zwegen en maakten zich zo klein mogelijk toen de persoon hen rakelings passeerde, linksaf de Polderdijk opliep en even later de Woudaap naderde.

Zodra hij uit het zicht was, kwamen Hielke en Sietse weer in beweging. Ze keken het Kerkpad af.

„In die bocht begint het land van Jellema,” zei Hielke. „Daar

is die kelner vandaan gekomen. Wat zou hij er uitgevoerd hebben?”

„Ik zou best eens willen gaan kijken,” vond Sietse.

„Ja, ik ook, maar we moeten de andere kant op.” Hielke keek op zijn horloge. „Als we niet opschieten, valt ons plannetje in het water.”

Nadat ze op de dijk de molen en de Mariahoeve waren gepasseerd, zagen ze de kelner in de verte over de brug lopen. Hij stapte stevig door, zonder op of om te kijken. Vanaf de brug was het nog maar een halve kilometer naar het Paviljoen.

„Hij zal er wel een kamer hebben,” zei Hielke. „In het Paviljoen, bedoel ik. De meeste vakantiehulpes komen uit de stad.”

De broers slopen het erf van Jellema op en glipten een van de stallen binnen. De varkens werden onrustig, maar ook nieuwsgierig, zodat ze zich bij de troggen verdrongen om te zien wat de onverwachte bezoekers kwamen doen.

Sietse zette de doos ergens neer en maakte hem open.

„Geachte speklappen,” zei hij, „dit wordt een dag om nooit meer te vergeten!”

HOOFDSTUK IV

Er is er een jarig

Een klein half uur later, om vijf over zes, sloeg buiten een deur dicht en hoorden ze voetstappen.

„Wegwezen!” siste Hielke. Sietse en hij haastten zich naar de andere kant van de stal en zakten weg achter een muurtje. Terwijl hij de stal binnenkwam, floot Gerben een melodietje dat vaak op de radio te horen was. Omdat hij de deur open had laten staan, viel er een felle straal ochtendzon over de boxen.

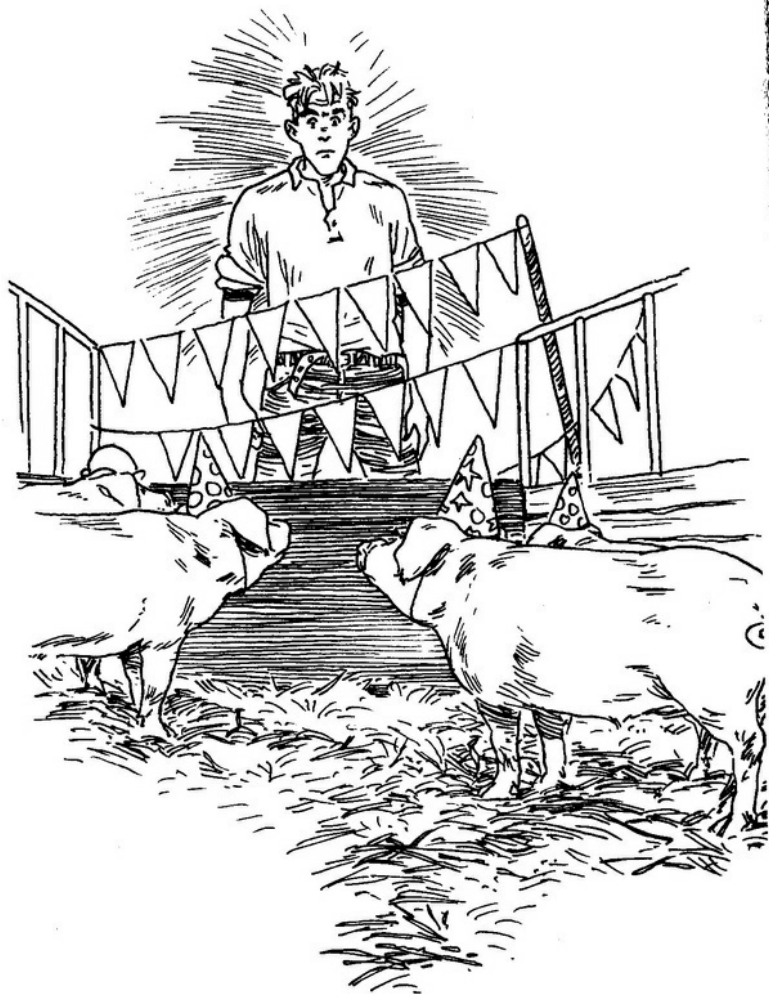
Gerben bleef midden in zijn gefluit steken.

Sietse en Hielke gluurden voorzichtig over het muurtje heen en zagen tot hun tevredenheid dat hun vriend met open mond om zich heen stond te kijken. Het duurde een hele tijd voordat Gerben zich weer bewoog.

„Droom ik nog?” hoorden ze hem stomverbaasd mompelen. „Dit kan toch helemaal niet?”

Met grote ogen keek hij naar de varkens, die zich knorrend en snuffend met hun varkenszaakjes bezighielden. Dat was natuurlijk niets bijzonders, maar wèl dat bijna elk varken een

feestmuts droeg. Sommige hadden een hoge hoed op hun kop, andere een spits toelopend gevalletje en weer andere waggelden rond met scheefhangende schuitjes. Daarbij kwam dat er drie lange feestslingers aan het plafond hingen. Zo fleurig had de stal er nog nooit uitgezien.

„Nu...” fluisterde Hielke en hij kwam samen met Sietse tevoorschijn.

„Hartelijk gefeliciteerd!” riepen ze gelijktijdig.

Gerben schrok geweldig. Hij trok bleek weg, kreeg toen een rood hoofd en greep zich ten slotte vast aan een steunbalk.

Hielke en Sietse liepen naar hem toe. Ze konden niet helpen dat er bij hen allebei een brede grijns in hun gezicht gebeiteld zat.

Gerben kon geen woord uitbrengen toen ze om de beurt zijn hand vastpakten en pompend begonnen te schudden. Hij liet het allemaal over zich heen gaan en ondertussen probeerde hij van de schrik te herstellen.

„Hoe oud ben je nu geworden, Gerben?” wilde Sietse weten.

„Achtenzestig?”

„Vijfentwintig,” antwoordde Gerben, nadat hij weer wat was bijgekomen. Hij kuchte. „Hebben jullie dit gedaan?”

„Zeg nou niet: dat had je niet hoeven doen,” grinnikte Hielke.

„Je kwam vroeger dan we dachten,” ging Sietse verder. „We wilden de varkens ook allemaal nog een feestneus opzetten.”

„Een feestneus?” herhaalde Gerben. Hij was nog steeds een beetje in de war.

„Maar eigenlijk,” grijnsde Sietse, „hebben ze die altijd al op, hè?” Hij duwde met zijn wijsvinger tegen zijn neus totdat die

op een varkenssnuut leek.

Opeens begon Gerben te lachen. „Ik dacht echt even dat ik van mijn stokje ging,” zei hij. „Verdraaid, wat hebben jullie me laten schrikken!” Opnieuw lachend liep hij langs de boxen en wees een paar beesten aan. „Het kan ze niks schelen, zien jullie dat?”

„Dat moet je niet zeggen,” vond Hielke. „Ze doen dit graag voor jou. En nu verwachten ze natuurlijk een traktatie.”

„Ja natuurlijk. Help even mee.” Gerben liep naar het andere eind van de stal en greep twee emmers. Samen met zijn vrienden goot hij de troggen vol varkenspap, waarna het gretige geslurp niet van de lucht was.

„Kijk ze toch eens lekker smullen,” zei Gerben.

„Ja, en als ze alles op hebben, zingen ze een liedje voor je,” beloofde Hielke. „Er is er een jarig, hoera hoera...!”

Terwijl Gerben knikte, versomberde zijn gezicht. „Jongens,” zei hij droevig, „ik word oud. Nu heb ik er al een kwart opzitten. Wat vliegt de tijd.”

„Een kwart?” zei Hielke. „Denk jij echt dat je honderd wordt?”

„Als het niet meer is,” schepte Gerben op. „Ik leef gezond. Elke dag vroeg op, elke dag grote porties gezonde buitenlucht. Ik eet veel vitamientjes, drink niet en rook niet.”

De ineens verbaasde uitdrukking op de gezichten van de jongens dwong hem dit foutje te corrigeren. „Bijna nooit, Klinkhamertjes, sorry! Maar goed, als het met mij zo doorgaat, ben ik straks de oudste man van de wereld.” „Ik zie het voor me,” zei Sietse. „Opa Gerben krijgt bloemen van de burgemeester en staat met een foto in de krant. De oudste man van de wereld leest nog zonder bril en eet zonder tanden.”

Ze schoten alle drie in de lach.

„En nu moeten we naar huis,” ging Sietse verder. „We hebben nog niet gegeten. Vind je het goed als we straks terugkomen?”

„Dat moeten jullie zeker doen,” zei Gerben. „Ik heb per ongeluk gezien dat mevrouw Jellema een grote taart heeft gebakken. Dus als jullie zo rond tien hier zijn, loop je een mooie kans op iets lekkers. Zeg, en neem Kees en Louw gerust mee. Er is volgens mij genoeg voor iedereen.”

„Ook als Kees erbij is?” vroeg Hielke zich hardop af.

„Waarschuw mevrouw Jellema maar alvast,” zei Sietse.

„Misschien kan ze beter vlug een extra taart bakken. Voor Kees.”

Hielke en Sietse verlieten de stal en kwamen weer op de Polderdijk. Bij de afslag naar het Kerkpad keken ze elkaar

aan.

„Eventjes kijken,” zei Sietse.

Hielke knikte.

Ze liepen naar de plek toe waar ze daarnet de kelner vandaan hadden zien komen. In de bocht keken ze nauwlettend om zich heen. Sietse wees naar een plek tussen twee treurwilgen. Er liep daar een smal paadje dat sommige mensen gebruikten om de weg af te snijden. Het was eigenlijk alleen overdag begaanbaar als het licht was en dan ook nog eens op een warme zomerdag. De rest van het jaar was het pad altijd tamelijk modderig.

Nu ook. Daarom vielen de schoenafdrukken zo goed op. Ze voeren dieper het land in, maar kwamen ook dwars door de eerste afdrukken heen weer terug.

„Verse sporen,” mompelde Hielke.

„Van sportschoenen, denk ik,” zei Sietse. „Hij is vanaf het Kerkpad dit paadje opgelopen en later teruggekomen. Laten we kijken waar hij zich heeft omgedraaid.”

„En waarom,” vulde Hielke aan.

Ze keken het kronkelige paadje af. Zonder iets te zeggen, volgden ze het spoor. Dat bracht hen naar een strook mos tussen woeste braamstruiken met scherpe doorns. De ochtendlucht rook hier niet meer zo fris.

„Er heeft iets in de fik gestaan,” zei Hielke.

„Het fikt nog steeds een beetje.” Sietse hurkte neer bij een smeulend bergje as. Hij raapte een takje op en porde ermee in het bergje. Er steeg een grijze rookpluim op.

Hielke duwde met zijn voet een stukje karton tussen de as vandaan, pakte het op en las hardop de nog leesbare letters: „...oter. 250 g....nten.” Hij keek op. „Weet je, Sietse, ik geloof dat Zwart gelijk had. Hier zijn een paar dozen verbrand om geen aanwijzingen achter te laten.”

„Wat zou er dan op dat stukje karton gestaan hebben?” wilde Sietse weten.

„Volgens mij: roomboter 250 gram. Zuivelco Lenten. Ergens anders op die doos zal wel hebben gestaan dat er twintig of dertig pakjes boter in zaten. Die pakjes liggen nu netjes in de koelkast van het Paviljoen.”

„Samen met de rest van het gejatte spul,” ging Sietse verder. Hij schopte de as uit elkaar. Er gloeide een laatste vonkje op. „Er werken een paar lui in het Paviljoen met wie Zwart eens zou moeten praten, denk ik,” zei Hielke. „Zullen we het hem maar meteen gaan vertellen?” vervolgde hij.

„Wat?”

„Wat we hebben ontdekt en wat we vermoeden. We kunnen dit niet voor onszelf houden.”

„Je zult wel gelijk hebben,” gaf Sietse toe. „Ik was veel liever zelf naar het Paviljoen gegaan om met die dieven te praten.” Hielke nam het stuk karton mee toen ze de plek verlieten. Achter hen vertoonde het paadje nu zoveel schoenafdrukken dat niemand er meer wijs uit kon worden.

Kort voordat ze terug waren op het verharde Kerkpad, hoorden ze een naderende auto. Als op commando doken ze weg achter een treurwilg en wierpen behoedzaam een blik om de stam.

Er stopte een grijze Ford met een gebrilde man achter het stuur. Hij leunde naar voren en tuurde naar het paadje dat tussen de bomen verdween.

Wie is dat? dacht Hielke. Wat moet die man hier?

O o! ging het door Sietses hoofd. Dat is natuurlijk een van de dieven. Als hij ons hier ziet, snapt-ie dat we hem en zijn maten in de gaten hebben. Hadden we dat stuk karton nu maar niet meegenomen!

De man stapte uit. Hij had een snor en droeg een sportief jack. Na een blik om zich heen te hebben geworpen, kwam hij op de bomen af.

De eerste die hij ontdekte, was Hielke.

De man stak bliksemsnel een hand uit en pakte Hielke stevig bij zijn bovenarm vast.

„Hé!” protesteerde Hielke.

Toen schoot Sietse tevoorschijn, haalde uit en schopte de man tegen zijn schenen.

„Aah-auw!” riep de man en hij liet Hielke los.

„Rennen!” schreeuwde Sietse.

„Stop!” bulderde de man. „Politie!” Zijn harde stem echode na in de nog steeds stille ochtend.

Sietse en Hielke, die al om de auto heen waren gerend, hielden verschrikt de pas in.

De man kwam in beweging, maar hij strompelde een beetje. Je zag duidelijk dat de schop flink raak was geweest.

„Wie zijn jullie?” vroeg hij. „Wat deden jullie daar?”

„Wij...” begon Sietse, maar zijn broer liet hem niet uitpraten.

„Als u van de politie bent, heeft u zo’n kaartje,” zei Hielke.

„Mogen we het even zien?”

De man zuchtte, greep in de binnenzak van zijn jack en haalde het kaartje tevoorschijn waarmee hij kon bewijzen dat hij was wie hij was. Het gezicht op het fotootje leek sprekend op het zijne en het beeldmerk van de politie herkenden ze meteen.

„Recherche,” zei de man. „Geloof je me nu?”

Hij wierp Sietse een boze blik toe. „Ik snap best dat je je vriend wilde helpen, maar dat kwam wèl verdomde hard aan,

joh.”

„Sorry,” mompelde Sietse. „Hij is trouwens mijn broer.”

„Ik zie het. Als twee druppels water. Oké, wie zijn jullie? Wat deden jullie daar?”

Hielke gaf antwoord.

De rechercheur luisterde zwijgend. Ten slotte knikte hij en stak zijn hand uit. „Geef mij dat stuk karton maar. Dus als ik jullie mag geloven, heeft die kelner ginds in de bosjes bewijsmateriaal verbrand. Wijs me de weg eens.”

Terwijl ze er naartoe liepen, legde de rechercheur uit dat hij de hele nacht in de buurt van het Paviljoen had gepost.

„Tegen vijf uur kwam er een jogger naar buiten. Hij had drie volgepropte draagtassen bij zich en dat vond ik vreemd.

Niemand jogt met volle handen. Omdat de omgeving zo uitgestorven was, durfde ik hem niet te volgen. Pas toen hij met lege handen was teruggekeerd, durfde ik op onderzoek uit te gaan, maar de auto wilde niet starten. Dat zul je nou altijd zien, hè? Afijn, waarschijnlijk was er wat met de elektronische ontsteking, want even later deed de wagen het weer. Ik kwam hier dus naartoe en de rest weten jullie.”

Sietse ontweek zijn blik.

Hielke vroeg: „Weet u al wie de bestelbus heeft gestolen? En weet u ook waar de chauffeur is gebleven?”

„We hebben een vermoeden,” antwoordde de rechercheur. Dat vond Hielke een antwoord van niks.

„Hier is het karton,” zei Sietse.

De man bestudeerde de restanten die Hielke uit de as had gevestigd. Toen zei hij dat Hielke en Sietse opzij moesten gaan en maakte hij een paar foto's. Het cameraatje had hij uit zijn jack tevoorschijn gehaald.

„Dit kan lang niet al het karton zijn,” zei hij. „Die bus moet volgens de administratie vrijwel vol zijn geweest.”

„Is de chauffeur ontvoerd?” vroeg Hielke verder.

„Vraag jij altijd zoveel?” De politieman grijnsde. „Of ben je alleen maar nieuwsgierig?”

„Ik geloof er niks van dat die man spoorloos is verdwenen. Volgens Zwart moet de chauffeur er iets mee te maken hebben.”

„Heeft Zwart jou dat verteld?” vroeg de rechercheur fronsend.

„Hij zei erbij dat de chauffeur het misschien wel niet uit vrije wil heeft gedaan,” legde Hielke uit.

„Zo zo.” De rechercheur stopte het cameraatje weg, keek nog even haastig om zich heen en begon terug te lopen.

Voordat ze weer bij de auto waren, wilde hij weten: „Zijn jullie altijd zo vroeg uit de veren?”

„Dat niet,” antwoordde Sietse, „maar vandaag is een vriend van ons jarig en die wilden we verrassen.”

Nadat de rechercheur hun namen en adres had opgeschreven, opende hij het portier. „Ik wil jullie nog wel even op het hart drukken niet voor politieman te spelen,” zei hij. „Bemoei je nergens mee. We hebben de zaak bijna opgelost, maar als een paar jongens dwars door het onderzoek heen fietsen, wordt het een puinhoop.” Met die woorden schoof hij achter het stuur en trok het portier dicht. Sietse en Hielke keken de weggrijdende Ford zwijgend na. „Zou-ie dat echt menen?” vroeg Sietse.

„Wat?”

„Dat ze de zaak bijna hebben opgelost?”

Hielke haalde zijn schouders op. „Wij weten meer dan de politie,” zei hij. „Daar durf ik de Kameleon onder te verdedden. Als de politie echt bijna weet hoe het allemaal in elkaar zit, dan vergissen ze zich.”

„Hoezo?”

„Als ze de moeite zouden nemen in het Paviljoen rond te neuzen, snappen ze meteen waar de gestolen spullen zijn gebleven. Het enige dat ze doen, is het Paviljoen in de gaten houden. Vanuit een auto die ineens kapot gaat op het moment dat ze hem het hardste nodig hebben.”

„De politie mag niet zomaar ergens naar binnen gaan,” zei Sietse. „Daar hebben ze een huiszoekingsbevel voor nodig. Je weet wel, een papiertje waarop staat dat ze de boel ondersteboven mogen gooien.”

„Zal best,” vond Hielke, „maar waarom zo moeilijk? Je hoeft alleen maar in het Paviljoen naar achteren te gaan en stiekem je neus om de deur van de voorraadkamer te steken. Daar is geen kunst aan.”

„Denk je? Toen jij daar was, heb je toch ook niks bijzonders gezien. Je hebt alleen een paar stemmen gehoord.”

„Ik had wat beter om me heen moeten kijken,” gaf Hielke toe, terwijl hij wegliep. „Dat gestolen spul móet ergens in het Paviljoen verstopt zijn. Dat kan niet anders.”

Tegen tienenv staptten Hielke en Sietse samen met Kees en Louw uit de Kameleon, waarmee ze naar de boerderij van Jellema waren gekoerst. Ze liepen meteen de varkensstal in, waar Louw in een onbedaarlijke lach schoot.

„Helemaal te gaaf!” riep hij uit. „Kijk die stomme beesten toch eens!”

„Ho ho!” protesteerde een stem. „Beledig mijn vrienden niet, beste jongen!” Gerben kwam tevoorschijn.

„Hoe is het mogelijk!” zei Sietse. „De meeste feestmutsen zitten nog op hun plaats.” Ze bekeken geamuseerd de

varkens, die onverstoorbaar in hun boxen bezig waren. Hier en daar lagen wat vertrapte hoedjes, maar gek genoeg waren de beesten ze nog niet allemaal kwijtgeraakt.

Kees en Louw gaven Gerben een hand en feliciteerden hem met zijn verjaardag. Daarna liepen ze de boerderij binnen, waar mevrouw Jellema hen glimlachend verwelkomde.

Kees keek gretig naar een grote kersentaart waar veel slagroom op gespoten was.

„Je zou vaker jarig moeten zijn, Gerben,” zei Kees likkebaardend.

„De hemel beware me,” reageerde Gerben.

Toen stak Louw een hand in zijn achterzak en gaf Gerben een smalle envelop.

Gerben keek verrast. „Hé, een kadootje?” vroeg hij blij.

„Van ons samen,” zei Louw.

„Nu is ons spaargeld voor de komende tien jaar op,” merkte Sietse op, terwijl hij z'n best deed zo triest mogelijk te kijken. Gerben haalde een cd-bon tevoorschijn en floot tussen zijn tanden.

„Potverdriedubbeltjes,” zei hij.

De vrienden schoten in de lach. Dat woord hadden ze al lang niet meer gehoord.

„Kun je er iets mee doen?” informeerde Hielke. „Of hou je

niet van muziek?”

„En of ik van muziek hou!” Gerben bestudeerde de bon. „Ja, ik geloof graag dat jullie nu helemaal door je spaargeld heen zijn. Waar heb ik het aan verdiend?”

„Nergens aan,” grijnsde Kees. „Ik was er trouwens tegen je iets te geven. Jarig zijn is helemaal geen prestatie. Dat word je vanzelf. Daar hoeft je niks voor te doen.”

„Ja, zo ken ik er nog wel een paar,” zei Gerben. „Geboren worden is ook geen prestatie. Dat gebeurt vanzelf. Daar hoeft je ook niks voor te doen.”

„Jongens, jongens,” zei mevrouw Jellema, „zullen we nu de taart maar eens aansnijden?”

„Mevrouw Jellema, u bent een schat!” lachte Kees.

De eerste minuten dat ze met z'n allen zaten te eten, werd er niets gezegd. Kees werkte zich als een straaljager door zijn stuk taart heen, waarbij de slagroom in het rond vloog.

„Smaakt het, Kees?” vroeg Gerben zoetsappig.

„Hmmm,” deed Kees met volle mond.

„En dat zo vroeg op de dag, hè?” merkte Hielke op.

Later, toen ze een tweede glas drinken voor zich hadden, ging Gerben er eens goed voor zitten en zei: „Al gehoord dat Wisman een jacht heeft gekocht? De Poolster.”

„Een jacht?” reageerde Louw. „Toe maar!”

„Tweedehandsje, hoor.” Gerben grinnikte. „Dat wordt een complete zeeslag als-ie uit varen gaat. Het hele meer ligt straks bezaaid met wrakken! Die Wisman is twintig keer voor zijn rij-examen gezakt, dus heeft-ie maar een motorboot gekocht. Ik heb gehoord dat hij vanmiddag het anker losgooit. Wie heeft zin om naar zijn gestuntel te gaan kijken?”

„Overdrijf je nu niet?” vroeg Hielke. „Waarom zou Wisman zo’n slechte schipper zijn?”

„We zullen het zien,” zei Gerben, „maar ik hou mijn hart vast.”

HOOFDSTUK V

Aanvaring!

Omdat de jongens wisten waar Wisman woonde en dus makkelijk konden raden waar ze de boot zouden aantreffen, voeren ze met de Kameleon naar het Raadhuisplein. Daar lag het jacht inderdaad.

„Niet gek,” vond Kees.

„Tamelijk groot, niet?” mompelde Sietse.

„Sjiek,” merkte Gerben op. „Jammer dat er straks niks meer van over is.”

„Waarom denk je toch dat Wisman er niets van bakt?” wilde Hielke weten. „Dat-ie zijn rijbewijs niet kan halen, wil nog niet zeggen dat hij ook geen boot kan besturen.”

Gerben hield zijn mond. Hij klom als eerste aan wal en stapte op De Poolster af. De eigenaar droeg juist een paar dekens aan boord.

„Ha die Evert!” zei Gerben. „Tof scheepje, man!”

„Ja hè?” antwoordde de ander trots. „Dit wordt mijn nieuwe hobby.”

„Je hebt een kapiteinsuniform nodig en een mooie pet met

gouden bies,” vond Gerben. „Dan ben je het helemaal.” Ondertussen was ook mevrouw Wisman tevoorschijn gekomen. Ze had een grote doos met servies bij zich. „Jullie zijn nogal wat van plan, zie ik,” zei Gerben. „Waar denken jullie naartoe te gaan, als ik vragen mag? Naar Denemarken?”

Mevrouw Wisman giechelde, maar Wisman maakte een wegwerpend gebaar.

„Niks bijzonders,” zei hij. „Gewoon een proefvaartje.” De vrienden keken belangstellend toe, terwijl het jacht gereed werd gemaakt. De beide kinderen van het echtpaar Wisman sleepten allerlei speelgoed aan boord.

„Als je het mij vraagt, gaan ze een wereldreis maken,” fluisterde Sietse. „Moet je toch eens zien wat ze allemaal meenemen. Die boot zinkt nog voordat hij één meter gevaren heeft!”

Maar dat viel mee. De motor sloeg direkt aan en liet een geruststellend geluid horen. Mevrouw Wisman had de touwen losgemaakt en leunde nu naast haar man uit de stuurhut. Wisman gaf gas. De Poolster schokte eventjes en botste toen achteruit tegen de Kameleon aan.

„Ja hoor,” zei Gerben. „Daar begint het al.” Sietse liet zich in de Kameleon zakken, gevolgd door de

anderen, en Gerben gebaarde grijnzend naar Wisman dat deze de handel in zijn vooruit moest zetten.

„Sorry!” riep de man. „Moet er nog aan wennen!”

Kort daarop voer de Kameleon in een rustig tempo achter het jacht aan. Het beloofde een aardig tochtje te worden.

Bij de brug bleek de kajuit van De Poolster nauwelijks onder het brugdek door te kunnen. Wisman lette nergens op en zonder vaart te minderen, voer hij op goed geluk verder.

„Hé Wisman!” riep de brugwachter. „Hou je wel in de gaten dat je er niet onderdoor kunt als het water een paar centimeter hoger staat! Toeter de volgende keer, dan draai ik de brug open!”

„Ai, ai!” riep Wisman terug.

Louw proestte het uit.

Het viel de vrienden op dat Wisman zijn boot toch wel goed bestuurde. Er stond een fikse zijwind, maar hij hield het jacht heel aardig op koers.

De Poolster voer verder langs de stenen brug in de richting van het Paviljoen. Een zeilboot kruiste zijn weg. In plaats van achterlangs de zeilboot te gaan, voer Wisman er gauw voorlangs.

Het zou een geweldige aanvaring zijn geworden als de zeiler niet haastig zijn roer had omgegooid. De zeilboot zwenkte

rakelings langs De Poolster en de stuurman stak een vuist op. „Is die vent bezopen?” vroeg de zeiler toen hij langs de Kameleon voer.

„Hij vaart vandaag voor het eerst!” zei Sietse.

Wisman was zich van geen kwaad bewust. Hij voer onverstoorbaar verder. Een grote groep kanovaarders, die vanaf het eiland op weg was naar het Paviljoen, moest ijlings een goed heenkomen zoeken toen De Poolster recht op de groep in voer.

„Wisman denkt dat het hele meer van hem is,” zei Louw.

„Iedereen moet voor hem uitwijken.”

„Het is anders wel spannend,” lachte Kees. „Dankzij Wisman gebeurt er tenminste iets op het meer!”

„Ja, tot er een paar boten naar de kelder gaan,” zei Gerben.

„Dan merk je vanzelf hoe spannend dit is.”

Intussen naderde De Poolster de ingang van het kanaal. Een kleine vrachtboot voer het kanaal uit, het meer op. Omdat de boot de met tonnebakens afgezette vaargeul volgde, had hij voorrang, maar ook daar leek Wisman zich niets van aan te trekken. Misschien wist hij het niet eens.

Dus in plaats van dat hij stopte, voer hij gewoon door en botste tegen de zijkant van de vrachtboot. Dat gaf een fikse dreun.

De vrienden konden in de Kameleon duidelijk het geluid van brekend servies en glaswerk in De Poolster horen.

Wisman kwam uit de kajuit en keek kwaad naar het drietal dat vanaf het dek van de vrachtboot de deuk in hun vaartuig stond te bekijken.

„Ik kwam van rechts!” riep Wisman. „Ik had dus voorrang!”

„Zeg, zien jullie dat?” zei Kees. „Dat is het vrachtschip De Gebroeders.”

„Ja, dat zijn die jojo's die dat rubberbootje doormidden hebben gevaren,” knikte Sietse.

„Waren zij dat?” vroeg Gerben. „Ik ken die knakkers niet.”

Hielke fronste nadenkend zijn wenkbrauwen. Een van de mannen op de vrachtboot had iets bekends.

Voordat hij iets kon zeggen, zei Sietse: „Maar dit keer konden ze er niets aan doen. Wisman zat fout.”

„Mijn hele servies is kapot!” jammerde mevrouw Wisman, die ook aan dek was verschenen.

„Ook dat nog!” riep Wisman woest. „Jullie zullen de schade moeten vergoeden!”

„Wacht eens eventjes,” zei een van de mannen. „Ik weet niet of u het weet, maar omdat wij uit de vaargeul kwamen, hadden wij voorrang.”

„Onzin!” brieste Wisman.

„Sorry hoor, maar dat zijn nu eenmaal de regels op het water, beste man,” zei een van de anderen. „Hoe lang vaart u eigenlijk al?”

„Een half uur!” riep Gerben grinnikend. „Nee, nu lieg ik: veertig minuten.”

Wisman wierp hem een woedende blik toe en zijn vrouw stond zo te zien op het punt in tranen uit te barsten.

„Wij hebben zeker voor een paar duizend gulden schade,” zei de langste man van De Gebroeders. Hij hield zijn hand op. „Als u me die centen nu even geeft, praten we nergens meer over.”

„Ben jij helemaal van de ratten besnuffeld?” reageerde Wisman met een rood hoofd. „Een paar duizend gulden voor zo’n klein deukje? Dat is oplichterij!”

„Zeg,” zei Hielke op zachte toon, terwijl hij Sietse aanstootte. „Let eens op die middelste vent.”

„Hoezo?”

„Die komt me bekend voor. Help me even.”

Sietse bestudeerde de man die als enige nog niets had gezegd. Maar de man schoof nu achter de andere twee, zodat hij niet meer zo duidelijk in het zicht stond.

„Zijn gezicht zegt me niks,” zei Sietse. „Waar zou ik hem van moeten kennen?”

„Dat is het 'm nou net,” vond Hielke. „Hij doet me aan iemand denken, maar...” Hij maakte zijn zin niet af. Sietse keek nog eens naar de man, maar kon hem niet thuisbrengen. Hij droeg een baardje, had een coltrui aan en liep op witzwarte sportschoenen.

In de tussentijd had Wisman begrepen dat hij er niet onderuit kon. Diep zuchtend pakte hij een pen en vulde een schadeformulier in.

Op De Gebroeders werd hetzelfde gedaan.

„En onze schade dan?” vroeg mevrouw Wisman. „Al ons servies en glaswerk is kapot.”

Gerben gluurde door een van de raampjes van De Poolster. „Wat een bende,” zei hij. „Het ligt daarbinnen helemaal vol scherven.”

„Tja, scherven brengen geluk, mevrouw,” grijnsde een van de mannen van De Gebroeders, die Wismans formulier overnam om het te tekenen. Hij tikte tegen een denkbeeldige pet en gebaarde met zijn hoofd naar een ander dat die de motor weer kon starten.

„Ik leg even aan,” zei Wisman tegen zijn vrouw. „Dan ruimen we samen de rommel op.”

„Wat een ellende,” zuchtte mevrouw Wisman. En tegen haar kinderen die angstig achter een raampje naar buiten keken:

„Pas op waar je je voeten neerzet! Ga liever op het bed zitten!”

„Wat zouden die vervoeren?” vroeg Hielke zich hardop af, terwijl hij de vrachtboot nakeek.

„We komen ze zowat elke dag tegen.”

„Ze zijn druk aan het werk,” zei Kees.

„Ja, maar wat doen ze precies?”

„Toch wel sneu voor de Wismannetjes,” merkte Gerben op.

„Ik bedoel, al dat kapotte servies.”

„Ze kunnen beter plastic kampeerservies kopen,” vond Louw.

„Dat is ook een stuk minder gevaarlijk bij aanvaringen en harde storm en zo.”

„Kampeerservies?” herhaalde Gerben nadenkend. „Dan weet ik misschien wel iets! Sietse, vaar eens terug naar Jellema!”

„Moet je weer aan het werk? Op je verjaardag?”

„Of ik nu jarig ben of niet, de koeien moeten gemolken worden en de rest van het beestenspul verzorgd. Het is te veel werk om het allemaal aan Jellema over te laten. Geef nou maar gas, Klinkhamer, en stel niet van die stomme vragen.” Toen ze de boerderij bijna hadden bereikt, zei Gerben: „Ik herinner me dat ergens op zolder nog wat kampeerspullen opgeslagen liggen. Waar het vandaan gekomen is, weet ik niet,

maar dat doet er niet toe. Misschien zit er wel serviesgoed bij.”

„Dat zou mooi zijn,” vond Sietse, „maar kun je dat zomaar weggeven?”

„Weggeven?” echode Kees. „Aan wie?”

„Wisman natuurlijk,” zei Louw, die het, net als Sietse, ook begrepen had.

„Vast wel,” zei Gerben, terwijl de Kameleon zachtjes tegen de oever botste. Hij sprong in het gras. „Jellema weet volgens mij niet eens meer dat hij dat kampeerspul heeft. En als ik hem uitleg wat ik ermee wil doen, zal hij er geen problemen mee hebben. Wat moet Jellema nou met kampeerspullen? Hij gaat nooit op vakantie. Die weet niet eens wat vakantie is!”

„We wachten hier wel op je, oké?” zei Sietse.

„Hartstikke fijn.” Gerben haastte zich naar de boerderij. Opeens viel het Sietse op hoe stil Hielke was. „Wat mankeert jou?” wilde hij weten. Hij hield een hand voor Hielkes gezicht en zwaaide die heen en weer. „Hallo? Wakker worden! Goeiemorreguh!”

„Hm?” mompelde Hielke.

„Wat zit je te piekeren? Denk je nog steeds aan baardmans?”

„Aan wie?” vroeg Hielke verbaasd.

„Die vent van De Gebroeders. Die man met dat baardje. Hij

lijkt misschien alleen maar op iemand. Hoeveel mensen met een baardje kennen we eigenlijk? Niemand toch?"

„Ik geloof het niet, nee,” antwoordde Hielke nadenkend.

„Maar ik probeer dat baardje weg te denken. Ik wou dat-ie ook wat gezegd had. Zijn stem zou het misschien wat makkelijker hebben gemaakt. Wie weet, heeft-ie dat wel met opzet gedaan.”

„Wat?"

„Niks zeggen. Hij hield al die tijd zijn kaken stijf op elkaar. Na een poosje verstopte hij zich zelfs achter de anderen. Is dat jou dan niet opgevallen?"

Sietse schudde zijn hoofd.

„Je ziet spoken,” merkte Louw op. „Wie zou die man dan moeten zijn?"

„Dat is nou net wat ik me afvraag!” Hielke haalde diep adem.

„Ik word er gek van.”

Gerben keerde terug met een grijns en een doos. „Hebbes heren!” zei hij tevreden. „Zes-persoons kampeerservies, zo goed als nieuw! Mooi oranje en onverwoestbaar. Kan eeuwen mee.”

„Daar zal Wisman van opkijken,” voorspelde Louw.

Omdat Gerben snel weer aan de slag moest, gaf hij de doos aan Kees en stak zijn hand op. „Aan jullie de eer om de

familie Wisman gelukkig te maken. Ga ze maar gauw zoeken. Doe!

De jongens vonden De Poolster terug langs de oever van het meer. Terwijl de kinderen op het dek speelden, waren hun ouders binnen nog steeds bezig de boel op te ruimen.

Hielke klopte op een raampje en het gezicht van mevrouw Wisman dook op. Toen Kees haar de doos toestak zodra ze aan dek was verschenen, trok ze vragend haar wenkbrauwen op.

„Met de groeten van Gerben, mevrouw,” zei Kees. „Hij hoeft er niets voor te hebben, want hij heeft een goed hart.”

„Soms,” mompelde Sietse.

„O nee, dit kunnen we niet aannemen!” riep mevrouw Wisman uit toen ze zag wat ze gekregen had.

„Dan gooit u de boel maar overboord,” adviseerde Kees.

„Jongen toch!” lachte de vrouw. „Dit is heel aardig van Gerben. Waarom is hij er nu niet? Ik wil hem graag bedanken.”

„Dus u wilt dat servies wel houden?” vroeg Sietse.

„Het is schitterend. Evert?” Ze draaide zich om en keek om het hoekje van de stuurhut. „Kom eens kijken wat die schat van een Gerben ons gegeven heeft!”

„Die schat van een Gerben?” herhaalde Louw met een vies

gezicht. „Laten we maar gauw maken dat we hier wegkomen.”

Later die middag, toen ze met de Kameleon het Paviljoen passeerden, tikte Hielke Louw op zijn schouder en vroeg:

„Hoe goed ken jij Engelman?”

„Wat vraag je me nou?” reageerde Louw verrast. „Hoe kom je zo ineens op Engelman?”

Hielke vertelde over de tas die ze uit het meer hadden opgevist en wat ze in de tas hadden gevonden. Daar was Louw een paar tellen stil van.

„Ik geloof het niet,” zei hij daarna. „Ik geloof niet dat Engelman iets met de diefstal van de auto en de verdwijning van Dalema te maken heeft. Engelman werkt al heel lang in de zuivelfabriek. Mijn vader vindt hem een goeie vent. Er is niks mis met Engelman.”

Hielke dacht na. „Je zult wel gelijk hebben,” zei hij toen.

„Maar het had gekund. Je weet nooit wat mensen doen als ze geld nodig hebben.”

„Ach welnee,” hield Louw vol. „Engelman is geen dief.”

Sietse legde aan in de buurt van het Paviljoen. „We hebben vanmorgen met een rechercheur gepraat,” vertelde hij.

„O ja?” antwoordde Kees. „Waar? Waarom?”

„Je hoeft niet te vragen waarom,” antwoordde Sietse voordat hij over de ontdekking van de verbrande dozen vertelde en

wie het vuur had opgestookt. „De recherche zit niet stil. Ze hebben de zaak bijna opgelost.”

„Tenminste...” voegde Hielke eraan toe, „dat zei die rechercheur.”

„En dat geloven jullie niet?” begreep Louw.

„Waarom niet?” vroeg Kees voordat iemand antwoord kon geven.

„Ze hadden best huiszoeking kunnen doen,” vond Hielke.

„Daar.” Hij wees naar het Paviljoen. „Maar wat doen ze? Ze kijken er alleen maar naar. Een hele nacht lang.”

„Ja,” zei Sietse, „en als er eindelijk iemand naar buiten komt, wil de politieauto niet starten.”

„O?” zei Kees.

„Iets met de ontsteking, vertelde die rechercheur.” Op Sietse's gezicht was duidelijk te zien dat hij daar weinig van geloofde.

„Het was geen politieauto,” zei Hielke. „Die man reed in een doodgewone Ford rond. Ik heb geen mobilfoon gezien of zoiets.”

„Ja, daar heb je gelijk in.” Sietse keek zijn broer nadenkend aan.

„De politie gebruikt toch vaak onopvallende auto's?” merkte Louw op.

„Ja, maar dan hebben ze op z'n minst toch wel een

autotelefoon?” zei Hielke. „Zowat iedereen heeft nu zo’n ding.”

„Hij had een politiekaart bij zich,” herinnerde Sietse zich.

„Welke naam stond er ook alweer op, Hielke?”

„Huisman, geloof ik.” Hielke staarde naar zijn knieën.

„Maar...” sprak hij langzaam verder, „ik denk dat je zo’n kaart ook wel kunt namaken.”

„Hoe bedoel je?” vroeg Kees.

Hielke keek weer op en antwoordde: „Nou, heel simpel. Met een computerprogramma en een goede printer. Daar is geen bal aan. Je plakt er een pasfoto op en doet er een doorzichtig plastic mapje omheen. Klaar is Kees.”

„Bedoel je dat het misschien geen echte rechercheur was?” vroeg Kees. „Een nep-rechercheur?”

Sietse zat te knikken. „Stel je toch eens voor,” zei hij opgewonden. „Stel je voor dat die vent ons in de maling heeft genomen.”

„Maar wie was het dan?” vroeg Louw.

„Iemand die bij de bende hoort natuurlijk,” antwoordde Hielke.

„Goeie genade...” stamelde Kees. „Waar gaat het eigenlijk allemaal om?”

„Hij heeft een paar foto’s gemaakt,” merkte Hielke op. „We

moesten opzij gaan en hij fotografeerde wat er van het vuur over was.”

Sietse sloeg plotseling met een vuist in de palm van zijn andere hand. „En die kerel heeft ons dat stuk karton afgepakt!” riep hij verontwaardigd uit. „Het enige stukje bewijsmateriaal dat we hadden! En... en hij heeft ook nog eens onze namen opgeschreven!”

„Iemand moet gezien hebben wat we vanmorgen deden,” zei Hielke. „En toen is die nep-rechercheur opgedoken om te kijken wat we bij die verbrande dozen aan het doen waren. Als het een echte rechercheur was geweest, die echt de hele nacht bij het Paviljoen had gepost om iemand te begluren, was-ie heus niet zo laat bij het pad aangekomen. We zijn in de tussentijd zeker een half uur bezig geweest in de varkensstal van Jellema. Ik geloof er niks van dat hij iets aan zijn auto had. Ik denk eerder dat iemand hem uit bed heeft gebeld en dat hij die tijd nodig had om naar het dorp te rijden. Daarom was hij zo laat. Dat had niets met zijn auto te maken.”

Sietse, Kees en Louw keken stil voor zich uit.

„Die foto’s,” zo verbrak Louw de stilte, „weet je zeker dat hij er niet per ongeluk ook een van jullie heeft gemaakt?”

„Hij richtte de camera op de grond,” herinnerde Sietse zich. „Heb jij daar echt op gelet?” vroeg Hielke.

„Nee, dat niet, maar...” Sietse maakte zijn zin niet af. Hij keek zijn vrienden hulpzoekend aan. „Ik vertrouw het niet,” zei hij zacht. „Moeten we niet naar Zwart gaan?”

„Ja!” antwoordde Hielke onmiddellijk. „Veel meer kunnen we toch niet doen.”

Sietse stuurde de Kameleon naar het Raadhuisplein waar ze uitstapten om naar het gemeentehuis te lopen. Tot hun opluchting zei het meisje aan de balie niet dat Zwart weg was, maar wel dat hij niet gestoord mocht worden.

„Hij is in vergadering.”

„Maar we moeten hem dringend spreken,” drong Hielke aan. „Het gaat over de verdwenen bestelauto van de zuivelfabriek.” Het meisje keek hem even wantrouwend aan, maar pakte toen de telefoon.

Kort daarop verscheen Zwart in de hal. „Zo jongens,” zei hij. „Als jullie me voor een of ander wissewasje hebben gestoord, zwaait er wat.”

Hielke keek om zich heen en vroeg: „Kunnen we ergens ongestoord met u praten, meneer Zwart?”

Zwart nam hen mee naar een kleine vergaderruimte en deed de deur dicht. Er hingen olieverfschilderijen van deftige heren in ouderwetse kleren aan de muren.

„Begin maar,” zei Zwart.

„De tas,” begon Sietse weifelend, „hebben ze er iets bijzonders aan ontdekt?”

„De tas wordt nog onderzocht.”

Hielke schraapte zijn keel en vertelde wat Sietse en hem die ochtend was overkomen en welke ideeën ze erover hadden. Zwart onderbrak hem niet en zei ook al niets toen Hielke was uitverteld. Wel greep hij de telefoon en toetste een nummer in. De vrienden hoorden dat hij de recherche in de stad belde.

„Mag ik rechercheur Huisman even?” vroeg Zwart. Hij luisterde, fronste zijn wenkbrauwen, mompelde een bedankje en legde neer. Daarna keek hij Hielke roerloos aan.

„Ik ben bang dat jullie gelijk hebben,” zei de politieman. „Er bestaat hier in de regio geen rechercheur die Huisman heet.” Hielke slaakte een zucht.

Sietse voelde dat hij een bloes kreeg.

„Beschrijf die man eens, wil je?” zei Zwart.

„Nou...” Hielke zocht met zijn ogen hulp bij Sietse. „In ieder geval had hij een bril op. U weet wel, zo’n bril zonder montuur.”

„Een soort professorbril, zal ik maar zeggen,” vulde Sietse aan.

„En hij had een snor,” ging Hielke verder.

„Leeftijd?” vroeg Zwart.

„O, moeilijk te zeggen,” antwoordde Hielke.

„Zo’n beetje als Gerben,” meende Sietse. „Vijfentwintig jaar ongeveer.”

„Wat had hij aan?”

„Een jack,” zei Hielke. „Donkerblauw en met een boel zakken. Een van de borstzakken had een ritssluiting.”

„Hij liep op sportschoenen,” wist Sietse nog. „Zwart met wit.”

„Zwart met wit?” herhaalde Hielke met grote ogen. „Witzwart, zul je bedoelen!”

„Ja, hoezo?” vroeg Sietse verwonderd.

„Dezelfde schoenen als baardmans!”

„Wacht even,” suste Zwart. „Wie bedoel je met baardmans?”

Hielke verslikte zich in zijn woorden toen hij vertelde dat Wisman in aanvaring was gekomen met een vrachtboot en dat een van de opvarenden van die boot witzwarte sportschoenen had gedragen.

„Een vent met een baard,” voegde Hielke eraan toe.

„Ook met een bril?” wilde Zwart weten.

„Dat niet, maar...” Hielke stopte.

„Zou het dezelfde man zijn geweest?” vroeg Sietse zich hardop af. „Dan moet hij na vanmorgen heel snel een baard hebben laten groeien.”

„Daarom kwam hij me bekend voor!” zei Hielke. „Hij had zich alleen vermomd.”

„Laten we even de goede volgorde afwerken,” stelde Zwart voor. „Nog even terug naar die meneer Huisman. Hij reed in een Ford, zei je. Toevallig iets van het nummer gezien?”

„Het was een Ford Mondeo,” antwoordde Sietse. „Het nummer? Verdraaid, daar heb ik niet op gelet.”

„Er zaten zeker een Y en een E in,” zei Hielke.

„Niet op de cijfers gelet?” Zwart, die het een en ander op een notitieblokje noteerde, keek Hielke en Sietse strak aan.

„Denk eens goed na.”

Hielke mompelde iets, verdraaide zijn hoofd, keek naar het plafond en zei toen: „Het was een lichtgekleurde Ford Mondeo met een oud nummer. PE puntje puntje YS.”

„PE 8 en-nog-wat YS,” herinnerde Sietse zich opeens.

„Dat weet je zeker?” vroeg Zwart.

„Ja.” Sietse haalde diep adem. „Als we nattigheid hadden gevoeld, hadden we zeker beter uit onze doppen gekeken.”

„Dit is al heel wat,” vond Zwart met een glimlach. „Had die vrachtboot toevallig een naam?”

„De Gebroeders,” antwoordden Hielke en Sietse bijna in koor.

„Er zat drie man op,” ging Hielke verder. „Ze kwamen uit het

kanaal en voeren zo het meer op. De vorige keer dat we die boot zagen, voeren ze een rubberbootje dwars doormidden. De jongens die erin zaten, waren er bijna geweest.”

„Is er misschien nog iets wat van belang kan zijn?” informeerde Zwart verder. „Vertel me maar alles, ook als je denkt dat het onzinnig is.”

„Nou ja...” aarzelde Hielke – en daarna biechtte hij op wat hij per toeval in het Paviljoen had opgevangen. „Ik hoorde twee stemmen die het over de verdwenen chauffeur hadden en over 'versnipperen' en 'wegwerken'. Een van die twee was waarschijnlijk de zogenaamde jogger die vanmorgen de dozen heeft verbrand. Een van de vakantiekelners dus.”

„Goed zo,” zei Zwart. „Dat was het?”

„Ik denk van wel,” antwoordde Hielke met een blik op Sietse. Deze knikte.

„Jullie hebben me goed geholpen, jongens. Bedankt. Ik ga er werk van maken.”

„Wat gaat u nu doen?” vroeg Louw benieuwd.

„Het autonummer natrekken en ook die vrachtboot.

Misschien is het ook nuttig om in het Paviljoen een praatje met de vakantie hulpen te maken.”

„Zat het onderzoek vast, meneer Zwart?” wilde Kees weten. Daar ging Zwart niet op in. Hij begeleidde de vrienden naar

de hal en nam daar afscheid.

Even later zaten ze weer in de Kameleon, alle vier zwijgend en in gedachten verzonken.

HOOFDSTUK VI

Ontmaskerd

„Goed dat jullie er zijn,” zei Klinkhamer de volgende morgen. Hij keek naar zijn zoons, die de smederij waren binnengewandeld. „Ik heb een klusje voor jullie.”

Sietse keek onaangenaam verrast, maar Hielke sloeg hem grinnikend op de schouder met de woorden: „Geeft niks, man! Doen we weer eens wat. Zeg het maar, pa.”

Klinkhamer draaide zich om naar een van de werkbanken en pakte een ijzeren rek.

„Breng dit even naar het Paviljoen, wil je?” vroeg hij.

„Wat is dat?” wilde Hielke weten, terwijl hij het ding aannam. Het was zwaarder dan hij dacht. Sietse schoot te hulp.

„Een haardrooster,” antwoordde hun vader. „Het linkervoetje was afgebroken. Dat heb ik er weer netjes aan gelast. Als jullie er zijn, vraag dan naar meneer Van Dongen. Die weet ervan.” Sietse en Hielke zeulden het rooster naar het boothuis en legden het in de Kameleon.

„Wie is Van Dongen?” vroeg Hielke zich hardop af toen Sietse de motor startte. „Heb jij die naam weieens gehoord?”

„No Sir,” zei Sietse.

Het was al tamelijk druk op het meer. Omdat het een beetje waaide, scheerden er nogal wat planksurfers en zeilboten over het water. Sietse moest om de haverklap uitwijken.

Ten slotte konden Hielke en hij het rooster het Paviljoen binnendragen, blij dat ze er bijna van verlost waren.

„Pssst!” deed Sietse. „Daar is-ie!” Hij gebaarde met zijn kin naar een van de kelners. „De jogger.”

De hulpkelner liep juist met een vol dienblad naar buiten en besteedde geen aandacht aan de binnenkomers.

Hielke en Sietse zetten het rooster tegen de bar en veegden hun beroete handen af aan hun broek. Een meisjes met een wit schortje over haar spijkerbroek kwam op hen af.

„Hallo,” zei Hielke, „we komen voor meneer Van Dongen.”
„Die is er niet. Hoezo?”

Hielke legde het uit, waarop het meisje achter de bar vandaan kwam om het haardrooster te bekijken.

„O,” zei ze, „dat is snel gebeurd. Zouden jullie dit ding naar achteren willen dragen? Daar is de open haard.”

„Oké,” zei Hielke. Samen met Sietse sleepte hij het rooster door een dubbele deur, via een halletje naar een andere zaal. Toen ze het zware geval voor de tweede keer hadden neergezet, keken ze om zich heen.

„Hier houden ze altijd de feesten,” merkte Sietse op.

„De bruiloften en partijen,” knikte Hielke. „Weet je nog vorig jaar? Toen de visclub...”

Sietse liet hem niet uitpraten. Hij stootte zijn broer aan en zei:

„Zie je dat?” Hij wees naar een van de achterraamen. „Zie je wie daar rondloopt?”

Achter het Paviljoen, op een plek die je vanaf de voorkant niet kon zien, stond een man met een stok in een vat te porren. Dat vat leek op een oliedrum die ooit groen was geweest, maar nu vol zat met grote roestvlekken. De man stond met zijn rug naar het Paviljoen gekeerd, maar zojuist had Sietse heel eventjes zijn gezicht kunnen zien.

„Dat is de nep-rechercheur,” fluisterde hij. „Geen bril meer, maar nog wel met die snor.”

„Je meent het,” reageerde Hielke verrast.

Sietse trok zijn broer mee totdat ze wat dichterbij het raam stonden, maar dan wel zó dat ze van buiten niet meteen gezien konden worden.

„Wat doet-ie in vredesnaam?” vroeg Hielke.

„Zal ik je eens iets vertellen?” zei Sietse. „Daar gaat zo meteen de brand in, wedden? In dat vat zit de rest van de dozen.”

„We moeten voorkomen dat de boel in de hens gaat,” vond Hielke.

„Hoe?”

Daar wist Hielke niet direkt een goed antwoord op. Hij keek samen met Sietse gespannen naar het gepor van de man en pijnigde zijn hersens om een manier te vinden waarmee ze konden voorkomen dat er weer bewijsmateriaal verdween. Plotseling drong er een stem tot hen door. De man bij het vat keek op en riep nu ook iets. Toen liet hij de stok los en liep naar de achterdeur.

„Dit is onze kans!” siste Sietse. Hij wachtte tot hij de deur hoorde dichtgaan, greep toen de sluiting van het raam en duwde de hendel omlaag. Snel klom hij over de vensterbank, gevolgd door Hielke, en haastte zich naar de oliedrum. Eén blik op de inhoud bevestigde hun vermoedens.

„Schop 'm om!” zei Hielke. „We rollen het ding naar de zijkant. Als we geluk hebben, krijgen we 'm in de Kameleon.”

Zenuwachtig gaf Sietse het vat een duw waarna ze het samen in allerijl voor zich uit rolden. Het ging makkelijker dan ze hadden durven hopen. Dat er wat karton- en papiersnippers uit vielen, daar letten ze niet op. Er bleef nog genoeg over. Binnen twee minuten waren ze bij de oever van het meer. Sietse rende naar de plek waar de Kameleon lag afgemeerd, sprong erin en startte de motor. Het water spatte over de boeg, terwijl de boot vaart maakte.

Kort daarop plofte de oliedrum in de Kameleon. Er viel weer het een en ander uit, maar Sietse gaf meteen gas. Om uit het zicht van het Paviljoen te blijven, voer hij met een wijde boog naar de Doolhof en stopte pas toen ze tussen de eilandjes verscholen lagen.

Hielke en Sietse keken elkaar aan.

Sietse grijnsde. „Goed van ons, hè?” zei hij trots. „Wat zal die vent op zijn neus kijken! Die snapt echt niet wat er gebeurd is.”

„Die denkt dat-ie gek is geworden,” lachte Hielke. „Oké, laten we de buit eens bekijken.”

De kartonnen dozen waren aan dunne reepjes gescheurd. Ze vonden ook resten van roomboterwikkels en van plasticfolie, die naar kaas roken. Op veel restanten stonden fragmenten van letters en cijfers gedrukt, die het zonneklaar maakten waar

het allemaal vandaan kwam.

„Die vrachtboot,” zei Hielke in gedachten, „daar zou het spul weieens in vervoerd kunnen zijn.”

„Waarom? En waar naartoe? In het Paviljoen kunnen ze die zuivel best goed gebruiken.” vond Sietse.

„Niet alles, denk ik. Het Paviljoen is geen hotel.”

„Nee, maar wel een restaurant.”

„Nou ja, ik weet het ook niet,” gaf Hielke toe.

„Wat doen we nu?” vroeg Sietse.

„We gaan naar Zwart. Vaar maar naar het Raadhuisplein. We moeten er goed op letten dat de neprechercheur ons niet ziet. Hadden we maar iets om het vat mee af te dekken.”

Sietse zette koers naar het dorp. In de buurt van de vaart zagen ze een traktor over de dijk rijden. De figuur achter het stuur stak groetend een hand op.

„Dat is Gerben,” zei Sietse.

„Ahoi schippers!” riep Gerben. „Ik wil met jullie ruilen, kan dat? Doen jullie vandaag mijn werk en ga ik lekker lui in het zonnetje wat spelevaren!” Zijn blik viel op de Kameleon.

„Wat hebben jullie daar?”

„Shit,” zei Hielke.

„Geen tijd!” riep Sietse snel.

„Is dat een olievat?” brulde Gerben.

„Niet zo schreeuwen!” riep Hielke geschrokken terug. Gerben trok de handrem aan en sprong op de grond. „Wat moeten jullie daarmee? Zit er iets in?”

„Sorry, maar we hebben haast,” zei Sietse.

Tot overmaat van ramp naderde er een fietser die sprekend op Louw leek en bij wie iemand op de bagagedrager zat in wie ze Kees herkenden.

Sietse liet zijn schouders zakken, voer naar de oever en schakelde de motor uit. Gerben klom onmiddellijk aan boord.

„Daar zijn jullie dus!” zei Louw. Kees sprong van de fiets en Louw remde af. Ook zij keken verwonderd naar de oliedrum. „Wat moeten jullie daarmee?” wilde Kees weten. Hij stapte ook in de Kameleon. Voor Louw was nu geen plaats meer. Hij hurkte tussen het gras en keek toe, terwijl Gerben in het vat graaide.

„Papierafval?” vroeg hij.

Hielke legde uit waar ze het vat vandaan hadden gehaald en wat ze van plan waren.

„Heel goed, heel goed,” zei Gerben bewonderend. „Dat had vies mis kunnen gaan. Petje af, vrienden. Heel slim.”

„Ja, en nu moeten we gauw naar Zwart,” vond Hielke. „Als die nep-rechercheur onraad ruikt, verdwijnt-ie en is alle

moeite voor niks geweest.”

„Ik zet de trekker even langs de dijk,” zei Gerben. „Dan staat hij niet in de weg.”

„Hoe bedoel je?” vroeg Sietse. „Ga je mee?”

„Wat dacht je? Dit wil ik niet missen.” Gerben klom weer in de traktor en reed het gevaarte de dijk af.

„Ik fiets wel,” zei Louw.

„Ga jij dan ook mee?” wilde Hielke weten.

„En ik,” verklaarde Kees.

„Dat moeten we niet doen,” vond Sietse. „Zwart ziet ons aankomen. En het valt te veel op.”

Maar de anderen luisterden niet eens. Gerben zat alweer in de Kameleon en Louw raapte zijn fiets op.

„Varen Sietse,” drong Kees aan. „Dit wordt spannend. Leuk.”

„Leuk?” echode Hielke ontevreden.

Sietse startte de motor en zette het tochtje voort. In de tussentijd bekeek Kees een paar karton- en papiersnippers, en zat bijna onophoudelijk instemmend te knikken.

„Het mysterie is bijna opgelost,” zei hij. „Ze zijn met z’n drieën, niet? Het gaat om die lui van De Gebroeders, hè?”

„Als je het mij vraagt, is er nog maar weinig opgelost,” zei Gerben. „De bestelauto is nog steeds foetsie en de chauffeur ook.”

Toen ze de Woudaap passeerden, ontdekte Hielke in de verte een lichtgekleurde auto.

„Daar!” riep hij opgewonden. „Op het Kerkpad! Is dat geen Ford Mondeo?”

De auto reed juist langs Zwarts achtertuin in de richting van een van Jellema's weilanden. Nog verder weg was die bocht in het Kerkpad waar het modderige pad lag, dat tussen de braamstruiken verdween. Daar ergens hadden ze de vorige ochtend de restanten van het vuur gevonden en met die zogenaamde rechercheur kennismemaakt. De man met de Ford Mondeo, een zelfde soort auto als waar ze nu met z'n allen naar keken.

Hielke greep het stuur van de Kameleon. Sietse schrok en liet het stuur los. Hielke loodste de boot naar de oever, sprong eruit en sprong bij Louw achterop.

„Ga achter die auto aan!” commandeerde Hielke. „Trappen joh!”

„Hé wacht!” protesteerde Sietse. „Dat is veel te gevaarlijk!”

„Niks van aantrekken,” zei Hielke. Hij hield zich stevig vast, terwijl Louw op de pedalen ging staan.

„Die halen jullie toch nooit in?” riep Gerben.

„Als hij jullie te pakken krijgt,” voegde Kees eraan toe, „slaat hij jullie met de koppen tegen elkaar!”

De Ford sloeg in de bocht achter het huis van de dominee onverwacht rechtsaf. Er was daar geen weg, maar een karrespoor, dat evenwijdig met de sloot liep. Normaal gesproken waagde geen automobilist zich daar. Je kwam er snel vast te zitten en het was eigenlijk te smal voor voertuigen met vier wielen.

„Stop voor de bocht,” zei Hielke. Zodra Louw stilstond, sprong hij van de bagagedrager en keek samen met Louw naar de auto die aarzelend over het karrespoor hobbelde. „Wat wil die vent?” vroeg Louw. „Als hij te ver doorrijdt, komt hij in een sloot terecht.”

Hielke zweeg. Met samengeknepen ogen volgde hij de langzaam kleiner wordende Ford.

„Nu slaat hij linksaf,” zag Louw, waarna de auto achter een paar bomen was verdwenen.

„Kom!” zei Hielke. „Laat je fiets maar hier.”

„Ben je gek?” Louw hield zijn fiets aan de hand, terwijl hij met Hielke het karrespoor opliep. De vrienden zetten er vaart achter. Met grote, snelle passen volgden ze de bandensporen van de auto. Hier en daar lag een plasje modder waar ze overheen sprongen.

Op de plek waar de Ford linksaf was geslagen, hielden ze halt. Ze gluurden om de bocht.

„Hé, daar staat een schuur,” zei Louw. „Van wie zou die zijn?”

„Een oude melkschuur,” vermoedde Hielke. „Maar de auto is weg.”

Dat had Louw ook al opgemerkt. Ze vonden het allebei erg vreemd.

„Hoe kan dat nou?” zei Louw.

„Omdat de auto in de schuur staat natuurlijk.”

„O ja.” Louw knikte. „Maar waarom? Wat wil die kerel daar? Vertel me niet dat het zijn garage is. Zelf is-ie trouwens ook nergens meer te zien.”

„We gaan erop af,” besliste Hielke.

„Vind je? We lopen hier aardig in de kijker. Hij ziet ons meteen.”

„Je hebt gelijk.” Hielke dacht na. „Oké, we gaan terug en waarschuwen Zwart.”

Juist toen ze zich wilden omdraaien, hoorden ze het geluid van een motor. Tot hun stomme verbazing kwam er vanachter de schuur een bestelauto tevoorschijn. Op de zijkant die ze konden zien, stond met grote letters: Stomerij Broekema, met daaronder een telefoonnummer en de naam van de dichtstbij gelegen stad.

„Wat krijgen we nou?” mompelde Louw.

„Hij komt hierheen,” zei Hielke. „Terug!”

De vrienden renden het karrespoor af tot ze de achterkant van het kerkhof hadden bereikt. Daar duwde Louw zijn fiets in een struik die tegen het muurtje omhooggroeide en klommen ze zelf over het muurtje heen. Terwijl ze over de rand gluurden, hadden ze een goed uitzicht op de omgeving. De bestelwagen schommelde naderbij. Omdat de voorruit spiegelde, konden ze de persoon achter het stuur niet zien. „Die auto heeft al die tijd in de schuur gestaan,” zei Hielke. „Ze hebben hem daar in een bestelbusje van een stomerij veranderd.”

„Wat zeg je?”

„Volgens mij is het de bestelwagen van de zuivelfabriek,” legde Hielke uit, „die lijkt nu op een bestelwagen van stomerij Broekema. Het was de dieven dus ook om de auto te doen.” „Bedoel je dat dat de gestolen zuivelauto is?” vroeg Louw met grote ogen.

„Hij heeft ons beslist gezien,” zei Hielke piekerend. „Dat kan haast niet anders. Maar misschien kan het hem niets schelen.”

„Denk je?”

„Ja, omdat hij nu toch onmiddellijk het dorp uitrijdt.”

„En die Ford dan?”

„Die zal ook wel gestolen zijn.”

„Krijg nou wat,” zei Louw.

„Kun jij het nummer lezen? Hoe kunnen we hem tegenhouden, Louw? Heb jij een idee?”

„Ik ga midden op de weg liggen. Dan moet hij wel stoppen.”

„Durf je dat?” vroeg Hielke verbaasd.

„Nee.” Louw glimlachte zuur. „Het nummer is...” Hij noemde het en prentte het in zijn hoofd. „Maar we hebben er niets aan, denk ik. Het is natuurlijk een vals nummer. Je kunt overal voor een paar tientjes een paar nummerplaten laten maken. Dat heeft mijn vader laatst nog gedaan. Het is heel simpel. En er is niemand die vragen stelt.”

De bestelwagen stopte voor de bocht in het Kerkpad. Hielke en Louw zagen dat de schim achter het stuur een paar keer om zich heen keek.

„Hij zoekt ons,” zei Hielke. Hij fluisterde onwillekeurig. „Als we iets willen ondernemen, moeten we het nu doen.”

„Ik zou echt niet weten wat,” merkte Louw een beetje hulpeloos op. „Konden we maar een band kapot steken of zoiets.”

De bestelwagen trok weer op.

Bijna op hetzelfde moment schoot van rechts als uit het niets een politiewagen tevoorschijn. Zowel de bestuurder van die auto als de bestuurder van de bestelwagen remde krachtig af.

Banden slipten over het asfalt en het rook opeens naar verbrand rubber. Het scheelde een haar of de auto's waren tegen elkaar geklapt.

„Hij gaat ervandoor!” riep Hielke. Voordat zijn vriend goed en wel in de gaten had dat er een man uit de bestelwagen sprong, klom Hielke al over de muur en ging de wegrennende man achterna.

„Hela!” riep een stem. Het was Zwart, die uit de politieauto was gestapt. De andere portieren werden ook opengegooid, en nu stonden opeens Sietse, Kees en Gerben op de weg. Hielke bleek veel sneller te zijn dan de vluchteling. Deze volgde het Kerkpad en toen hij de snelle voetstappen achter zich hoorde, keek hij om. Dat had hij niet moeten doen. Hij week, zonder het te willen, uit naar links, stapte in het zachte gras naast de verharde weg, verloor zijn evenwicht en viel. Omdat hij erg veel vaart had, rolde hij ver door. Ver genoeg om – met een angstige kreet – in de sloot te eindigen. De plons klonk hard en het water spatte hoog op.

„Hoera!” lachte Kees.

Zwart rende op de rondspartelende man af, op de voet gevolgd door de vrienden. Kees gaf Sietse van louter enthousiasme een hens op de schouder.

„Auwah!” protesteerde Sietse.

Louw voegde zich bij hen, terwijl Hielke aan de rand van de sloot op zijn hurken zat.

„Hij kan niet zwemmen!” riep Gerben.

„Help!” schreeuwde de man. Hij ging voortdurend kopje-onder, slikte liters water in en spuugde het proestend weer uit. Hielke sprong in de sloot. Hij greep de hulpeloze man bij de bovenarm en sleurde hem naar de kant. Daar werd de man door Sietse en Gerben overgenomen en moeiteloos op het droge getrokken. Aan een van zijn oren hing een groene sliert en op zijn haar zat allemaal kroos.

„U bent aangehouden,” zei Zwart, terwijl Hielke, geholpen door Kees, uit de sloot klom.

De man kreeg een hoestbui. Iedereen wachtte rustig tot hij weer gekalmeerd was. Daarna rolde hij woedend met zijn ogen. „Aangehouden?” vroeg hij uit de hoogte. „Ik?

Waarom? U reed te hard. U reed me zowat overhoop.”

„Waarom sloeg u op de vlucht?” vroeg Zwart.

„Dat... dat kwam door de schrik.”

„Ach... natuurlijk.” Zwart glimlachte emotieloos. „We zullen zorgen dat u droge kleren krijgt en dan gaan we eens gezellig met elkaar praten.”

Laat die middag koerste de Kameleon onder een zomerse zon over het meer. Kees zat op de motorkap, terwijl Sietse,

die zoals gewoonlijk het stuur vasthield, vaart maakte om een zeiler te ontwijken.

„Dat had ik nou echt nooit kunnen bedenken,” zei Louw.

„Wat niet?” vroeg Hielke.

„Dat die nep-rechercheur Sibbe Dalema was. Iedereen dacht dat de chauffeur spoorloos verdwenen was, maar hij liep doodleuk open en bloot door het dorp.”

„Bloot?” grinnikte Sietse.

„Nee, vermomd,” zei Kees.

„Niemand van ons had hem ooit eerder gezien,” merkte Hielke op.

„Dus ze waren met z’n vieren,” concludeerde Louw.

„Dalema, die hulpkelner en nog twee andere knakkers.”

„Dalema zat diep in de schulden,” zei Hielke. „Hij had een heleboel geld nodig. Dat vertelde Zwart toch? Dalema verdween met de zuivelauto, verkocht de helft van de inhoud aan de hulpkelner, de rest aan de anderen en pikte zelf de auto in.”

„Ik snap niet precies waarom hij die had overgeschilderd,” zei Sietse. „Stomerij Broekema — wat een onzin. Die bestaat toch helemaal niet, is het wel?”

„Hij wilde de auto gebruiken als observatiepost,” zei Kees.

„Tenminste, dat is wat ik ervan begrepen heb.”

„Als wat?” vroeg Louw.

„Als uitkijkpost,” antwoordde Hielke. „Het schijnt dat hij een winkelier wilde beroven. Omdat hij die man eerst een poosje wilde begluren, als die ’s avonds met een geldcassette naar de bank ging, had hij een auto nodig.”

„En daar zou hij zich in verstoppen,” maakte Kees het verhaal af. „Achterin. Dat zie je ook weleens in films.”

„Goh,” zei Sietse.

„Maar al die leuke plannetjes zijn mooi in het water gevallen,” merkte Louw op. „Precies!” bevestigde Kees. „Plons... blub!” lachte Sietse.

De Kameleon Reeks

1. De schippers van de Kameleon (1949)
2. Kameleon ahoy! (1951)
3. Redders met de Kameleon (1952)
4. Speurders met de Kameleon (1955)
5. De Kameleon op volle toeren (1956)
6. De Kameleon houdt koers (1958)
7. Goede vaart, Kameleon (1958)
8. Trossen los Kameleon! (1959)
9. De Kameleon in 't zoeklicht (1959)
10. De Kameleon opnieuw in actie (1960)
11. De Kameleon in de branding (1961)
12. Vivat Kameleon! (1961)
13. De Kameleon Blijft Favoriet! (1962)
14. De Kameleon wint de prijs! (1962)
15. De kameleon brengt geluk! (1963)
16. Bravo Kameleon! (1963)
17. Vakantie met de Kameleon (1964)
18. De Kameleon viert feest! (1964)
19. Tiptop Kameleon (1965)
20. De Kameleon schiet te hulp (1965)
21. Trouwe vrienden van de Kameleon (1966)

22. De Kameleon staat voor niets! (1966)
23. Met de Kameleon er op los! (1967)
24. De kameleon altijd paraat (1967)
25. De Kameleon slaat zijn slag (1968)
26. De Kameleon pakt aan! (1968)
27. Ruim baan Kameleon (1969)
28. De Kameleon vaart uit! (1969)
29. De Kameleon treft doel! (1970)
30. Volle kracht, Kameleon! (1970)
31. Met de Kameleon op avontuur (1971)
32. De Kameleon maakt schoon schip (1971)
33. De Kameleon knapt het op! (1972)
34. Met de Kameleon vooruit (1972)
35. De Kameleon steekt van wal (1973)
36. De Kameleon doet een goede vangst! (1973)
37. De vlag in top voor de Kameleon (1974)
38. De Kameleon in de storm (1974)
39. Alle hens aan dek, Kameleon! (1975)
40. De Kameleon krijgt nieuwe vrienden (1975)
41. Op reis met de Kameleon! (1976)
42. De Kameleon heeft succes (1976)
43. De Kameleon vaart voorop! (1977)
44. Lang leve de Kameleon! (1977)

45. De Kameleon helpt altijd! (1978)
46. De Kameleon ruikt onraad (1978)
47. De Kameleon geeft vol gas (1979)
48. De Kameleon maakt plezier (1979)
49. De Kameleon ligt op de loer (1980)
50. De Kameleon in het goud (1980)
51. De Kameleon houdt stand! (1981)
52. De Kameleon vaart door (1981)
53. De Kameleon gooit het roer om (1982)
54. Recht door zee, Kameleon (1982)
55. De Kameleon op dreef (1983)
56. De Kameleon in woelig water (1984)
57. Met de Kameleon voor de wind (1985)
58. De Kameleon heeft goed nieuws (1988)
59. De Kameleon draagt zijn steentje bij (1989)
60. De Kameleon maakt het helemaal (1991)
61. De Kameleon slaat alarm (1992, door P. de Roos)
62. De Kameleon stuurloos (1995, door P. de Roos)
63. De Kameleon op jacht (1998, door P. de Roos)
64. De Kameleon scoort! (2006, door Fred Diks)
65. Zet 'm op, Kameleon! (2008, door Fred Diks)
66. De Kameleon lost het op (2009, door Fred Diks)